

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 27 (1) 13DE JAARGANG
4 Jan. 1926

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 17½ ct. Voor Week- 15 ct.
Nummer Abonné's
Per kwartaal f1.95, Franco per post f2.20

DE OVERSTROOMINGSRAMP IN ONS LAND

Van den ontzettenden watersnood, die op het oogenblik een groot gedeelte van ons land op verschrikkelijke wijze teistert, en welke dien van 1880 nog verre overtreft, brengen wij op deze pagina een aantal foto's, die beter dan woorden het kunnen, een schril beeld geven van den omvang en beteekenis dezer catastrophie. — Hier boven, links: de breuk in den Maasdijk tegenover Grave. De opening in den dijk bedroeg hier ongeveer 100 meter, waardoor het water woest-bruisend heen stroomde. Rechts: hoe de marine, die kranig werk verricht in de overstroomde gebieden, van Nijmegen uit hulp aan Wychen bracht. Het dorpje is geheel geïsoleerd, zoodat onze Jantjes de goederenwagens met de sloepen zelf moeten verder trekken.

De Rijksweg van Nijmegen naar Grave: nu één onafzienbare watervlakte.

Hoe het er in het dorp Wychen uitziet. Hier en daar staat het water in de straten twee tot drie meter hoog.

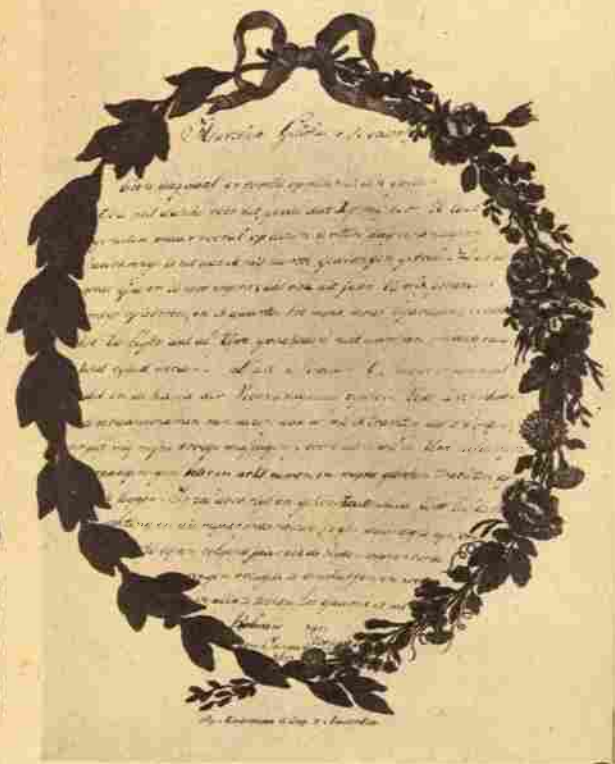

Het bezoek van H.M. de Koningin aan de geteisterde streken. Hoe H.M. na Haar bezoek aan de bewoners van Wychen, weer naar Haar sloep gedragen werd.

H.M. de Koningin (1) en Z.K.H. Prins Hendrik (2) luisteren belangstellend naar hetgeen de waarnemende pastoor van de Paterskerk te Balgoy verhaalt over de ellende die de inwoners geleden hebben.

NIEUWJAARSKRANSJES EN NIEUWJAARWENSCHERS

In mijn schooljaren was het de gewoonte, dat de leerlingen tegen de Kerstvacantie, onder leiding en toezicht van den meester, een „Nieuwjaarskransje” schreven. Het was een wensch in proza of poëzie, die hun op het zwarte bord werd voorgeschreven en die ze dan, zoo mooi als ze maar konden, moesten naschrijven. Ze deden daar hun uiterste best op, want vader en moeder (of de grootouders, de ooms en de tantes) voor wie het pronkstuk bestemd was, moesten er uit kunnen zien, hoeveel ze wel gevorderd waren in de schrijfkunst sedert het vorige jaar.

Verkleinde reproductie van een Nieuwjaarskransje van 1837

Die wenschen, „kransjes” genoemd, omdat ze geschreven werden in een veelkleurigen krans, werden trouw bewaard. Het was in den tijd (in dat opzicht stellig den goeien ouwen tijd) toen er nog groote waarde werd gehecht aan een duidelijke, fraaie schrijfhandschrift. Het kostte ook aan onzen goeden meester heel wat zorgen en inspanning, want er mocht niets aan mankeeren. We moesten zorgen geen fouten te maken en geen inktmoppen te laten vallen. Als het laatste evenwel toch gebeurde, dan was de meester er dadelijk bij om, zoo mogelijk, met vloeipapier en zijn pennemes de vlek te doen verdwijnen. We schreven nog met ganzepennen en de meesters hadden een vlijmscherp mesje en een oliesteentje om het te slijpen. Dat mesje gebruikten ze alle dagen om de pennen „te vermaken”, als ze niet fijn genoeg meer waren aan de punten. Met welk een trots brachten we onze kransjes mee naar huis, en hoe gelukkig waren we met de nieuwjaarsgift, die we er voor ontvingen.

Eén van die zegenwenschen zal ik hieronder overschrijven. Hij is van 1837 en geeft ons een aardigen kijk op den geest van het onderwijs in die dagen.

Hartelijk Geliefde Moeder!

Geen dag gaat er voorbij op welken ik den goeden God niet dank voor het goede, dat Hij mij door U laat genieten, maar vooral op dezen eersten dag eens nieuwen jaarkrings is het dat ik mij hiertoe gedrongen gevoele. Dat de goede God er U voor zegene: dat ook dit jaar U vele genoegens moge opleveren, en ik daartoe het mijne moge bijdragen, zoodat het U blijkje, dat al Uwe goedheden niet aan een onwaardig kind besteed worden. Lieve Moeder, O! mogt ik een middel in de hand der Voorzienigheid zijn om Uwe levensdagen te veraangename; van dezen dag af wil ik trachten dit te worden; vergeef mij mijne vorige misslagen; voortaan wil ik Uwe liefderijke raadgevingen beter in acht nemen en mijne gebreken trachten af te leggen. Ik zal door vlijt en gehoorzaamheid Uwe liefde en achting en die mijner onderwijzers pogen waardig te zijn, om U bij een volgend jaar ook door de blikken mijner vorderingen vreugde te verschaffen en zoo in alles te toonen, hoe gaarne ik wil zijn

Uwe geliefde Dochter.

Bolsward den 1 Januarij 1837.

Den porder loopt te „nieuwjaarwenschen” (1818)
In zijn linkerhand heeft hij zijn knuppel, waarmee hij op de deuren roffelt.

Het waren niet alleen de schoolkinderen, die hun wenschen op Nieuwjaar afgaven. Ook de ratelwachts, de lantaarnopstekers, de vuilnisophaalders, de waldiepers, de putjesscheppers, de porders en zoo vele andere nuttige en brave mensen, die hun meer of mindere belangrijke

De Klepperman: „Twaalf heit de klok geslagen!”

diensten bewezen aan de gemeenschap, kwamen hun wenschen rondbrengen aan alle huizen in hun wijk. Ieder jaar weer kwamen ze de burgerij verblijden met de producten van hun dichterlijk vernuft, die ze hadden

Het wachlokaal van de Nachtwachts

laten drukken, met een krans er om heen of met een typische houtgravure er bij. In de Universiteitsbibliotheek van Amsterdam bestaat een aardige collectie van die staaltjes van volkskunst. Daar zijn zeer fraaie onder met vergulde letters en op zijde gedrukt. Deze laatste waren altijd bestemd voor den burgemeester en andere autoriteiten. De dichtstukken van deze soort worden aangeduid onder den naam van „kleppermanspoëzie”, waarmee de critici ook wel gedichten, die volgens hen niet veel zaaks zijn, bestempelen. Eén van de nieuwjaarswenschen van den ratelwacht schrijf ik even over; hij is van het jaar

Nieuwjaarswensch van een ratelwacht uit het jaar 1859

1859. De zegenwensch is gedrukt in een krans, en geeft bovenaan het beeld voor het nieuwe jaar in de gedaante van een gelukaanbrengenden engel; links een gelukkig ouderpaar met twee kinderen, waarvan het meisje een boeketje brengt en het jongetje een kransje, waarin hij zijn zegenwensch heeft geschreven. Rechts zien we twee nachtwachts, de een met zijn piek en de ander met zijn ratel. Beneden wordt het ijsvermaak uitgebeeld.

Het gedicht heet: „Raad van den Nachtwacht bij den overgang van het Oude en het Nieuwe jaar.”

„Laat oude twisten rusten, Dat spaart U nieuw verdriet.
Dood oude kwade lusten, En voed de nieuwe niet.
Waardeer Uw oude vrienden, Beproof de nieuwe goed.
Zorg voor Uw oudgedienden, Dat geeft den nieuwen moed.
Blijf niet bij 't oude zweren, Noch huldig 't nieuwe blind.
Vergooi geen oude kleeren, Voordat gij nieuwe vindt.
Ontsluit geen oude wonden, Zij geven nieuwe smart.
Leg af Uw oude zonden, Nieuw zij Uw geest, Uw hart!
Gaf 't oude jaar U zegen, Vang 't nieuwe dankbaar aan.
En — liep 't in 't oude tegen, 't Kan 't nieuwe beter gaan.
Blijf me als van ouds genegen — Hebt ge me op nieuw

[verstaan?

De nieuwjaarswenschen brachten een niet onaardig sommetje op aan de rondbrengers dezer dichterlijke ontboezemingen. Waren ze ook al niet van hooge waarde voor de Nederlandsche letterkunde, ze werden toch geregeld beter betaald dan de dichtwerken van onze grootste poëten!

Een groot aantal personen, die voor hun zegenwensch een nieuwjaarsgift ontvingen, vond ik aangeteekend op een lijst van 1842 met het bedrag, dat aan hen werd uitbetaald, volgens het geldend tarief, er naast:

Voor de dienstboden f 2 à f 5; voor de kantoorbedienden f 10 à f 25; voor de bestellers der post, diligences en trekschuiten f 0.50 à f 3; voor den krantenman (met een geïllustreerd vel druks, inhoudende 144 verzen): f 0.50; voor den lantaarnopsteker f 0.25 à f 0.50; voor den torenwachter id., den omroeper id., den jongen van den schoenmaker, den boekverkooper, den rondbrenger der „Museums” en „Magazijnen”, den knecht uit de sociëteit, den markeur uit het Koffijhuis enz enz. allemaal idem.

Onder het burgemeesterschap van Mr. C. J. A. den Tex¹⁾ is de ratelwacht in Amsterdam

¹⁾ 1868—1879.

afgeschapt. Met den braven klepper, die door Van Alphen zoo treffend werd bezongen, is een mooi stuk folklore verdwenen. Vele eeuwen lang hebben de „wachies" met een schorre stem, maar op een aandoenlijke wijs hun lied gezongen.

Bepaald klassiek was hun roep: „Bewaar je vier en keersje wel, de klok heit tien, tien heit de klok!" — en voor de variatie zongen ze: „Daar kom ik op mijn klompen, met mijn stok, De klok heit elf, elf heit de klok!" En dan weer:

„De winternachten zijn zoo koud,
Dat heb ik ondervonden,
Vlijs of spek heb ik niet, dat is een
[groot verdriet.
Mijn vrouw doet niet als klagen.
Twaalf heit de klok geslagen."

Waarschijnlijk om zichzelf moed in te spreken zongen ze:

„David was een groote held,
Hij sloeg Goliath uit het veld.
Met zijn slinger en zijn steen,
De klok heit een!"

Dat ze voor de minstreelen uit de middeleeuwen niet behoefden onder te doen, blijkt uit het volgende lied:

„De herdertjes waren zoo moede,
Ze lagen zoo ver in het veld,
Met schaepkens, die ze hoedden,
't Was om te verdienen hun geld.
Ze hoorden de engeltjes zingen
Het licht scheen om hen zoo klaar.
Te Bethlehem, daar ze gingen:
Gelukkig Nieuwejaar!"

En dit aandoenlijke vers is een goed slot voor mijn opstel.

J. Schuitemaker Cz.

Een Oudejaarsavond

door AMY VORSTMAN-TEN HAVE

Bestadig vielen de groote sneeuwvlokken in monotoon dwarrelende onafzienbaarheid over de wijde velden.

Een stille blanke vrede lag over de maanbeschenen landen...

Den ganschen dag had het gesneeuwd en

een alle geluid dempen—de witte wade was neergezegen op het kleine dorpje aan den rand van de Veluwe.

In het vriendelijke doktershuis, dat even buiten de kom van de gemeente lag, heerschte een feestelijk gezellige atmosfeer.

En toch waren daar maar twee menschen bijeen: dokter Brinkman en zijn jonge vrouw.

„Vanavond is het feest," had Joost Brinkman gezegd, „want ik hoef er niet meer op uit en wij vieren gezellig samen oudejaar, vrouwtje."

Met stralende oogen had de blonde Liesbeth hem aangezien, en met een zucht had zij haar hoofd aan zijn schouder gelegd.

„Wat heerlijk, Joost!" fluisterde zij en aarzelend had zij er bij gevoegd: „weet je... weet je nog... verleden jaar?"

„Verleden jaar..." Even glimlachte Joost pijnlijk bij de herinnering.

Het was hun eerste gezamenlijke oudejaarsavond in eigen huis geweest... Liesbeth had voor een keurig soupetje gezorgd en er een bijzondere eer in gesteld al haar

huisvrouwelijke talenten te toonen... Hoe herinnerde Joost zich ieder detail... En alles was zoo droevig mislukt... Midden op den avond had de oude douairière van Sevenhuysen hem laten roepen, naar achteraf bleek voor haar gewone bronchiale aandoening, waar zij volgens Joost 's winters op geabonneerd was. En dit was het ergste niet... maar zij had hem het overgrootste deel van den avond aan den praat gehouden en Liesbeth, kersversch doktersvrouwtje, was hierover zóó te

leurgesteld geweest, dat voor haar de heele fleur van den zoo innig verbeiden avond was af geweest.

Niet in staat dit te verbergen, had zij Joost, toen deze moe en een beetje humeurig thuis kwam, met een stortvloed van verwijten en tranen ontvangen.

Het was hun eerste oneenigheid geweest en Liesbeth dacht er met schaamte aan terug.

Maar van 't jaar zou alles anders zijn. Joost had gelukkig weinig ernstige zieken, en de kans, dat hij uitgeroepen zou worden, was uiterst gering.

Winterdag

(Rapunburg, Zeiden)

Dapper had Liesbeth zich voorgenomen om, wat er ook gebeuren mocht, zich niet uit haar humeur te laten brengen. In het afgelopen jaar had zij veel geleerd. Met hart en ziel was zij haar taak toegewijd, en trouw had zij haar man ter zijde gestaan waar het betrof het helpen en lenigen in menigen nood. Haar stralende jonge gezondheid en haar onuitblusbaar vroolijk humeur brachten zonneshijn en tevredenheid waar zij zich vertoonde.

Bij de dorpsbewoners was zij een graag geziene gast. Meer nog dan de lekkere soepjes en de warme kleedingstukken, die zij bracht, was het haar bemoedigende

beth's gezichtje verstrakte. — „De... telefoon..." bracht zij er haperend uit.

„Moet je daar nu zoo'n verschrikt gezicht voor zetten...!" trachtte Joost te schertsen. Met een onaangenaam voor gevoel stond hij op en met een onderdrukten zucht nam hij den hoorn van den haak. „Ja, hallo... met wie?"

In angstige spanning hingen Liesbeth's oogen aan het gezicht van haar man.

Het scheen een lang verhaal te zijn dat degene, die opgebeld had, deed.

De onverschillige uitdrukking op Joost's gelaat maakte al spoedig plaats voor diepe belangstelling. Hij deed een paar zakelijke korte vragen... luisterde toen weer verder.

Liesbeth voelde een diepe neerslachtigheid in zich opkomen... daar had je het nu al... waarom moesten de menschen Joost toch altijd weghalen... Moedig slikte zij een paar maal, terwijl zij met het koudgeworden eten op haar bord speelde.

„Maakt u zich maar niet overstuur... ik kom zoo meteen bij u..." viel opeens de stem van Dr. Brinkman in de stilte.

Liesbeth's groote kinderoogen vulden zich met tranen.

„Vrouwtje, vrouwtje..." bestrafte Joost zacht.

Een groote glinsterende traan drupte langs het kleine neusje.

„Och..." mokte Liesbeth met een onwillig schouderophalen... „als ze je nu werkelijk nodig hebben..." Maar het is altijd iets, wat best tot morgen kan wachten... en... en juist vanavond..."

„Dit kan niet tot morgen wachten..."

sprak Joost, en Liesbeth keek op bij den ongewoon ernstigen klank van zijn stem.

Vragend keek zij hem aan.

„Herinner je je de weduwe Braat?"

„Jawel," antwoordde Liesbeth, „die oude vrouw, die in dat kleine huisje achter den molen woont..."

„Welnu, haar dochter uit Amsterdam is plotseling overgekomen, de jongste, die pas getrouwd is... en nu blijkt, dat die man haar mishandelt en slaat... 't is een heele lijdensgeschiedenis... ze is weggelopen, omdat hij zoo drinkt... en hij schijnt geen werk te hebben ook... en het kind kan ieder oogenblik geboren worden... 't is een heel ding voor die oude vrouw..."

„Wordt dat kindje dan nu geboren... vanavond?" stamelde Liesbeth.

„Dat schijnt..." hernam Joost, „je begrijpt al die opwinding en die reis... en wie weet wat die stumperd heeft moeten doormaken..."

„O wat vreeselijk!" zuchtte Liesbeth. Zij was ineens weer de doktersvrouw, bereid tot handelen en helpen. Terwijl Joost zijn fiets oppompte, pakte zij vlug van alles in een mandje. Met een brok in haar keel dacht zij aan haar eigen kindje, dat over eenige maanden zou geboren worden... Een klein pakje legde zij boven op. „Geef haar dat van mij," vroeg ze. Joost vroeg niet. Hij begreep wat het was... eerste poppekleertjes, met liefde genaaid... voor zijn kind... „Betteke..." sprak hij ontroerd.

In de open voordeur stond Liesbeth en keek haar man na in den maanlichten nacht...

In gedachten keerde zij terug naar de eetkamer

en begon de overblijfselen van den onderbroken maaltijd op te ruimen.

Een klopp op de deur stoorde haar in haar overpeinzingen.

Het was Marretje, het strooharige dag-kind.

„Mot ik nou blijve?" vroeg ze, en er klonk onderdrukt verzet in haar stem.

„Zou je het naar vinden om een uurtje langer te blijven?" vroeg Liesbeth vriendelijk.

En mooie foto van een Noorweegsch fjord in den winter

Omgeven door de zee, bedekt met wouden en bergen, en voor een groot gedeelte zich uitsprekkend in het Poolgebied, heeft Noorwegen een natuurschoon, dat jaarlijks duizenden toeristen trekt.

opbeurende tegenwoordigheid, die velen reikhalzend deed uitzien naar een bezoek van „mevrouw van den dokter".

„Je krijgt niet veel te eten hoor!" plaagde Liesbeth aan tafel, „want anders heb je straks geen honger genoeg voor mijn souper!"

„Dan had je me geen erwtensoep moeten voorzetten, meisje..." lachte Joost, „ik zal wel toekijken hoe jij soupeert, hoort. — En dan... maar wat is er?" viel hij zichzelf in de rede, toen hij zag hoe Lies-

„Me moeder bakt oliebolletjes . . .” sprak Marretje verwijtend.

„Nu, ga dan maar hoor!” vond Liesbeth goedig.

Toen zij het kind geholpen had de vaten te wasschen, zette zij zich in haar stoeltje bij den haard . . .

De wind gierde in den schoorsteen . . . verder was er geen geluid . . .

Om half negen kleepte het tuinhokje . . . het geluid van de brievenbus deed haar haastig opspringen. In de bus lag een dikke brief . . .

„Van thuis!” juichte Liesbeth en zette zich gemakkelijk tot lezen.

Heel langzaam las zij de dicht beschreven vellen om er zoo lang mogelijk van te genieten . . .

Toen zij den brief eindelijk ritselend in elkaar vouwde, trof een geluid haar oor . . .

Het was een zacht knisterend geluid.

„Onzin,” vermande Liesbeth zich „. . . dat was het papier van den brief . . .” Zacht neuriënd stond ze op . . . en begon voorbereidselen voor het soupetje te maken. Zij trachtte haar aandacht te bepalen bij hetgeen zij deed, doch al dien tijd wist haar onderbewustzijn, dat het geluid niet van dien brief was geweest . . . het was van buiten gekomen . . . Hoor! . . . daar was het weer . . . nu was het weer stil . . . daar . . . nu wéér . . . De sneeuw knarste . . . als onder een voetstap . . . !

Liesbeth voelde een duizelige zwakte in haar beenen . . . Zij wist zich alleen . . . alleen en onbeschermd . . . Kil kroop de angst in haar omhoog . . . het was als legde iemand een ijskoude hand om haar hart . . .

Als verlamd leunde zij bevend tegen de tafel . . . iedere zenuw in haar was strak gespannen . . .

Alles aan haar scheen te luisteren met een bovennatuurlijke intensiteit . . .

Als gehypnotiseerd staarde Liesbeth naar het zijraam, waarvoor de zware pluchen gordijnen hingen . . . Bewoog daar iets . . . ?

Met een kruimelig geluid zakte de gloeiende anthraciet in den haard ineens . . .

Liesbeth krom ineens . . .

Doch dan weerklonk buiten in de haast tastbare dikke stilte plotseling verwijderd klokgelui . . .

Liesbeth herademde. Dat oude vertrouwde geluid bracht haar weer tot zichzelf . . .

Hè . . . hoe kwam ze zoo dom-zenuwachtig . . .

Met een ijskoud handje streek zij over haar gloeiend voorhoofd . . .

Door een kier in de gordijnen zag zij hoog de maan in de diep-zwarte lucht . . .

Nu een wandeling met Joost . . . over de krakende sneeuw . . . dacht Liesbeth.

De krakende sneeuw . . . daar was het weer . . . het geluid van daarnet . . . Nu leek het veel dichtter bij . . . het leek in de kamer haast . . .

„Wie is daar? . . .” vroeg ze bevend en ze wist zelf niet hoe angstig haar stem klonk.

Een onduidelijk gemompel was het eenige antwoord.

Door den grooteren afstand tusschen haar en dien vreeselijken man schepte Liesbeth een beetje moed.

„Wat kan ik voor u doen?” riep ze naar beneden.

„Geef me in godsnaam wat te eten,” klonk het gesmoord. Allerlei verwarde moord- en roofverhalen vlogen door Liesbeth's brein . . .

Eten . . . dat kon . . . als hij dan maar ging . . .

Zij vloog naar de keuken waar een groot blad klaar stond met al de schotels voor het soupetje.

Met trillende handen greep zij het heele blad en droeg het naar boven . . . het was of de grond onder hare voeten brandde als zij niet de veilige trap wist tusschen haar en de voordeur.

Zij zette het blad op het bed. Voorzichtig sloop zij naar het raam, zij dorst geen licht te maken . . . zij boog haar hoofd naar buiten . . . „Bent u daar nog?” . . .

Engelsch-Indische Slangenbezweerders

Slangenbezweerders kan men overal in Indië zien optreden met hun reptielen, die zij in rieten manden, zorgvuldig toegedekt, over den schouder dragen. Reeds van verre kondigen zij hun komst aan, door op hun groote houten blaasinstrumenten, een soort dubbele fluit, waarmee zij de slangen fascineren, hun doordringende wijzen te doen hooren. Vraagt men hun een voorstelling te geven, dan plaatsen zij zorgvuldig hun manden op den grond, ontdoen deze van de bedekking, hurken er bij neder, en beginnen hun min of meer monotone, nasale muziek. De slangen — de meest gebruikte soort is de cobra (brilslang) — richten zich langzaam in de manden op, en beginnen op de maat der muziek, welke nog geaccentueerd wordt doordat de dresseur zijn bovenlijf laat meewiegen, hun „dans”, welke bestaat in een langzaam ronddraaiende en slingerende beweging van het opgerichte deel huns lichaams, waarbij zij zoo nu en dan een uitval maken naar den dresseur, vooral wanneer deze laatste, als de dieren zich niet vlug genoeg oprichten, hen aanstoot. Waar de cobra-beet levensgevaarlijk is, is het, indien de giftanden niet uitgetrokken worden, een zeer gevaarlijk werk, te meer, daar de dresseur niet schroomt zijn dieren met de hand aan te raken, zelfs om den hals te leggen, zooals een der foto's duidelijk toont. (Opgemerkt zij, dat de hier afgebeelde bezweerders geen lust vertoonden dit laatste lang vol te houden). Het is evenwel betwist of de giftanden wel uitgetrokken worden; de bekende auteur Brehm o.a. ontkent dat dit steeds het geval is, en verhalen doen dan ook de ronde van gebeten slangenbezweerders, die met Stoïcynsche kalmte, nadat zij gebeten waren, hun dieren terug plaatsten in de manden, en zich ten doode wijdten.

komende deed zij een greep in de broodtrommel en trok weer naar boven.

Juist liet zij langzaam de melkflesch uit het raam, toen zij Joost het tuinpad hoorde opkomen. Warm doortintelde haar het besef zich veilig te weten.

De flesch daalde sneller naar beneden dan de bedoeling was geweest, want Liesbeth stormde met een snik van bevrijding de trap af.

De forsche gestalte van Dr. Brinkman in de ruige besneeuwde jas, stond tegenover den zwerver in het aangeknipte buitenlicht, dat een gouden pad op de witte sneeuw afteekende.

„Wat is dat hier allemaal . . . ?” klonk Joost's diepe stem verwonderd.

Een blik op de flesch aan het witte band en de half afgekloven kip in de vet-besmeurde handen van den man zeiden genoeg.

Joost brak in een schaterenden lach uit.

„Zoo, dus jij bent bezig mijn souper uit het raam te laten zakken! 't Is wat moois!” wendde hij zich tot Liesbeth en tot den man: „Kom binnen vriend, het is geen weer om in den tuin te eten.”

In de helder verlichte gang stonden ze even later tegenover elkaar.

„Ben je erg geschrokken, vrouwtje?” vroeg Joost met zijn arm om Liesbeth en met een bezorgden blik op het witte gezichtje.

„Neen — ja — nu jij er bent is het goed . . .” mompelde ze half beschaamd.

„Zullen we onzen gast maar houden voor het souper?” vroeg de dokter en Liesbeth vond het goed.

De man bleek een zoo juist ontslagen gevangene uit een naburige stad. Den ganschen weg van zes uur gaans had hij te voet afgelegd.

Met horten en stooten vertelde hij zijn verhaal; een droevige geschiedenis van jeugdige onbezonnenheid, van een vechtpartij, waarbij een vriend in drift neergeveld werd om niet meer op te staan . . . van jaren lange boete . . . van een brief van „thuis” dat men hem, den „moordenaar”, niet meer als zoon beschouwde, hij die „gezetten” had . . .

„U bent zoo goed voor me . . .” stamelde de man „en . . .” voegde hij er aarzelend aan toe „. . . mevrouw was zoo bang en toch gaf ze me eten . . . Als er meer zulke menschen waren als u . . .”

Liesbeth voelde een brok in haar keel. Alle angst was verdwenen . . . In de veilige nabijheid van Joost met zijn groot warm hart en zijn kalm zeker optreden, bleef alleen nog maar het medelijden met den uitgestootene . . .

Na een kop warme soep stond de man op.

De kamerwarmte maakte hem duizelig.

Hij was niet te bewegen te blijven . . .

„Ik hoor hier niet . . .” sprak hij dof. „Laat u mij maar gaan . . .”

Maar Joost hielp nooit ten halve.

Met een stap was Liesbeth bij het raam en rukte het gordijn terzijde . . .

Met een gesmoorden gil deinsde zij achteruit . . . Een bleek gezicht, waarin twee gloeiende oogen glommen, was tegen het venster aangedrukt . . .

Die oogen . . . die vreeselijke oogen . . . staarden naar binnen in de warm-lichte kamer . . .

Een wurgende angst kneep Liesbeth's keel dicht . . . Die oogen . . . het was of zij de intimiteit van de kamer bezoedelden . . . of zij het innig-vertrouwde weg stalen . . .

Liesbeth voelde een ijskoude in haar rug . . . en het was of die koude zich door heel haar lichaam verspreidde en zich voortplantte tot in haar vingertoppen en teenen . . .

Een misselijk wee gevoel beving haar . . .

Vlijmscherp schoot het als een pijnscheut door haar denken: die man wil me kwaad doen . . .

Een luide bel deed haar opschrikken . . .

Een droge snik ontsnapte aan haar keel . . .

„O . . . wat moet ik doen . . . wat moet ik doen . . .” hamerde het in haar hoofd . . .

Zij deed een stap in de richting van de telefoon, toen opnieuw de bel luide door het stille huis weerklonk.

In een ren stoof zij naar boven, schoof het slaapkamer-raam open en stak haar hoofd naar buiten.

Onbeweeglijk stond de man op de stoep.

Hulpeloos liet Liesbeth haar blikken over het blad gaan . . . Kerstkrans . . . compôte . . . kip . . . ansjovisbroodjes . . .

Toen kreeg zij een inval . . . in de waschtafella lag een stuk wit band . . .

Zij gunde zich geen tijd iets van de kip af te snijden . . . Met bevende vingers bond zij de kip vast . . . langzaam liet zij haar uit het raam zakken . . .

Zij dorst niet te kijken . . . Met ingehouden adem wachtte zij . . . Voorzichtig trok zij aan het band . . . haalde het in . . . het kwam heelemaal weer boven . . . de kip was er af . . .

Medelijden met den zwerver begon haar te bekruijen . . . Misschien wou hij geen kwaad . . . Zij dacht aan Joost's stellig verbod om ooit iemand binnen te laten als zij alleen thuis was . . . Even keek zij over den rand van de vensterbank . . . Zij zag hoe de man de kip in zijn handen hield en er met grage tanden stukken aftrok.

Liesbeth rilde . . .

Hier was een mensch, die *honger* had . . .

Zij haastte zich naar beneden, waar een pan met warmen bouillon op het petroleumstel stond. Zij vulde een ledige melkflesch met den krachtig geurenden bouillon, en besloot ook die te laten zakken uit het raam. Langs de eetkamer

„Hoe heet je?” vroeg hij.

„Joost, . . .” klonk het, „Joost Stomps.”

Liesbeth kon een kreet niet onderdrukken . . .

Voor dien nacht werd Joost Stomps in de dorpskerk ondergebracht. Reeds na een week was hij bij den dokter in dienst als huisknecht.

Nimmer is er een toegewijder en ijveriger knecht geweest, die met meer plichtsbetrachting en trouwer afhankelijkheid zijn meesters diende dan Joost Stomps. Joost bleek een juweel van een huisknecht.

Liesbeth begreep niet hoe zij het vroeger zonder hem had kunnen stellen.

Toen in het voorjaar de kleine Joost geboren werd, verklaarde Liesbeth met een gelukkig lachje: „Alle goede dingen bestaan in drieën!”

OVER PEINZING EENS PESSIMISTS.

„Een man een man, een woord een woord”,

Zoo zegt het spreekwoord kort en kloek;

Voor 'n vrouw geldt deze spreuk niet, want

Die kent geen woord, maar 'n woordenboek.

De watersnood

Links: Matrozen en mariniers redden een familie, die den strijd tegen het water niet langer kon volhouden en in levensgevaar verkeerde. Rechts: Als het water komt opzetten. Het vee wordt naar hoger gelegen streken gebracht, waar het, althans voorloopig, veilig is.

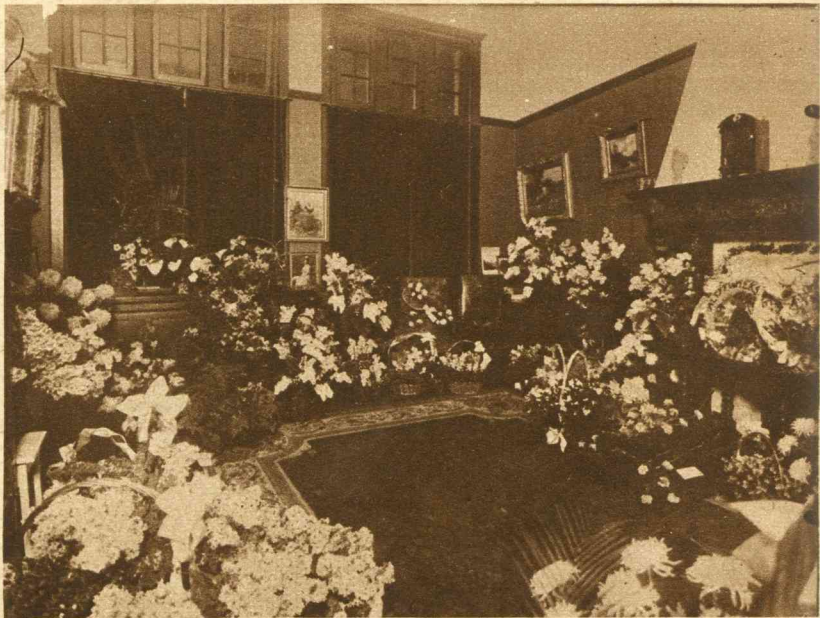
De watersnood

Links: Hoe het er in Aalten (Gld.) uitziet. Door middel van een geïmproviseerde brug kan het verkeer voor voetgangers nog eenigszins onderhouden worden. Rechts: Hoe hoog het water te Reeuwijk bij Gouda staat: één wijde waterplas waar bovenuit de daken der huizen en hooibergen en de toppen der boomen slechts uitsteken.

Een zeldzaam jubileum

Den eersten Januari was het 75 jaar geleden, dat door den heer A.W. Sijthoff de drukkerij en het uitgeversbedrijf werd gesticht van de thans tot ver over de grenzen bekende A.W. Sijthoff's Uitg.-Mij. te Leiden. De herdenking van dit feit had Zaterdag 1.1. onder zeer groote belangstelling van verscheidene autoriteiten plaats. — Links een foto, genomen na afloop der morgenreceptie, waarop o.a. de directeur de heer A.W. Frentzen met Mevrouw en de beide zoons. Naast den heer Frentzen zit Jhr. Mr. N.C. de Gijselaar, burgemeester van Leiden, die zijn hartelijke gelukwensen voor de jubileerende firma uitsprak. Daarnaast de heeren Dr. A. G. C. de Vries en A. Sijthoff, commissarissen der vennootschap. Op den achtergrond een staf van afdelingschefs en medewerkers. Rechts achteraan de bronzen gedenkplaat door het personeel als hulde aan de directie aangeboden. Rechts een foto van de talrijke bloemstukken, door vrienden en relatien der zaak aangeboden.

EEN GOEDE TIJDING bij den aanvang van het nieuwe jaar

Het is altijd prettig, een goede tijding te kunnen brengen. Daarom doet het ons ook een genoegen, in het eerste nummer, dat in het nieuwe jaar verschijnt, onzen abonnees te kunnen mededeelen, dat het aantal abonnementen op ons blad wederom zóó belangrijk is toegenomen — vooral in het afgelopen jaar had onze administratie er *zeer veel* te noteren — dat in verband hiermede de abonnementsprijs op „Panorama” van heden af *wordt verlaagd*. Een abonnement op „Panorama” kost thans inplaats van f2.25 slechts f1.95 per drie maanden (franco per post slechts f2.20 inplaats van f2.50), terwijl de prijs voor weekabonnees slechts 15 cents per nummer zal zijn.

Ondanks deze prijsverlaging zullen in den loop van 1926 nog, behalve de *bijzondere driekleurennummers*, ook *verscheidene andere nummers* verschijnen in *bijzondere uitvoering*, waarvoor onzen abonnees *niets extra's* in rekening zal worden gebracht.

Wat den bijdragen voor het nieuwe jaar aangaat, onze staf van medewerkers is op ieder gebied zoodanig *met eerste krachten uitgebreid*, dat ook hetgeen wij onzen lezers in dit opzicht zullen brengen, *werkelijk iets bijzonders belooft te worden*.

Zoo vonden wij vele vooraanstaande specialiteiten bereid, op populaire wijze belangrijke wetenschappelijke of andere vraagstukken voor onze lezers te behandelen. Deze artikelen zullen door talrijke illustraties worden verduidelijkt en toegelicht.

Aan fotomateriaal hebben wij een zeer grooten voorraad in portefeuille. Hieronder zijn verscheidene foto's, waarvan wij ons *het alleenrecht* hebben verworven, zoodat men deze dus in *geen enkel ander blad* zal zien afgebeeld.

Voorts hebben wij een keur-collectie korte verhalen van de beste Nederlandsche en buitenlandsche schrijvers in portefeuille, die zeker in den smaak van onze lezers en lezeressen zullen vallen, en hun een aangename afwisseling na hun dagtaak zullen verschaffen, waartoe trouwens ook in niet geringe mate de *interessante prijsvragen* zullen bijdragen, die wij ons voorstellen uit te schrijven.

Ook de *vervolgverhalen*, die wij ter opname gereed hebben liggen, zijn zoo *spannend en boeiend*, dat men ze

niet één-, maar vele malen lezen zal.

Op actueel gebied zullen wij natuurlijk wederom geheel en al „bij” zijn. Ons corps binnen- en buitenlandsche fotografen is in het afgelopen jaar sterk uitgebreid, zoodat onze abonnees verzekerd kunnen zijn, dat zij, wat er aan belangrijks gebeuren zal, wederom *vlug en fraai* door *speciaal-foto's* in „Panorama” zullen zien afgebeeld.

Bovendien zullen verscheidene nieuwe rubrieken — o.a. een over *Radio* — aan de reeds bestaande worden toegevoegd, zoodat ons blad nog meer dan tot heden reeds het geval was, *voor iedereen wat wijls zal brengen*.

U ziet, aan ons zal het niet liggen of de noodige aangename afwisseling zal U in 1926 zeker geboden worden. Dat wij daarbij steeds zullen zorgen, niets in „Panorama” op te nemen, wat de gevoelens onzer abonnees, in welk opzicht ook, zou kunnen kwetsen, behoeven wij eigenlijk niet opzettelijk te vermelden. Evenmin, dat wij hopen dat Uw steun en sympathie ons in de toekomst even ruim moge ten deel vallen, en dat U ons weer even trouw bij Uw vrienden en kennissen zult aanbevelen, als in het afgelopen jaar. Wij van onzen kant zullen zeker niets onbeproefd laten, om ons Uw vertrouwen waardig te maken.

Ten slotte: veel goeds in 1926.

DE KOPEREN BRUILOFT

EEN OUDEJAARS- VERTELLING DOOR JOHAN KONING

In het knusse sociëteitje van de provinciestad heb ik na jaren afwezigheid m'n ouden vriend Han, „den voortreffelijke”, zoals we hem op school hadden gedoopt, weer ontmoet. Na vijftien jaar, waarin ik zelfs z'n naam niet had hooren noemen, zaten we, als in onze studentenjaren, in „de kroeg” om de tafel en dronken, onder lange gesprekken, dorstig vele glazen leeg. Het was in die jonge jaren altijd een heel moeilijk geval: hoe meer we dronken, hoe spraakzamer we werden, en hoe meer we spraken, des te brandender werd de dorst. Onze verhalen van dien tijd waren altijd uiterst belangwekkend en, met de aangename herinneringen aan dien tijd, behoefde het niet te verwonderen, dat wij, na vijftien jaar, weer direct op vertrouwden voet met elkaar stonden, zoodat het eene ver-

verteld en ik had moeite mijn nieuwsgierigheid te bedwingen, die niet bevredigd kon worden vòór ik het antwoord had op de vraag, die ik allang had willen stellen: of hij destijds werkelijk getrouwd was met dat lieve, bedeesde meisje uit Den Haag, dat in Delft op zijn kamer kwam om hem uit Heine voor te lezen, want Han de voortreffelijke was in zijn jonge jaren een verrukkelijke

lijk de vraag gesteld, of hij getrouwd was, onverwachts en buiten het verband van zijn vertelling om. Hij keek mij met zijn ernstige oogen aan en antwoordde kort:

„Ja. Voor de tweede maal.” Daarop zweeg hij. Ons gesprek hokte pijnlijk. Ik durfde hem geen tweede vraag te stellen. Was Ellie zijn eerste vrouw geweest? Was ze gestorven en was hij als weduwnaar voor de tweede maal in het huwelijk getreden? Of was hij een gescheiden man en welke tragedie zou dan aan zijn scheiding vooraf zijn gegaan? We waren wel oude vrienden, maar vijftien jaar lagen toch tusschen deze en onze laatste ontmoeting.

Hij bleef zwijgen. Het was nu misstil in het kleine sociëteitje. De oude kellner gooidde nog een schep kolen op het vuur.

„Ik heb Ellie gezegd, dat ik van-

Dr. J. C. Schalkwijk.

Op 21 Januari a.s. is het 25 jaar geleden, dat Dr. J. C. Schalkwijk, directeur der gemeentelijke hogere burgerschool te Leiden, aan die school het leeraarsambt aanvaardde.

haal op het andere volgde met de snelheid waarmede een opletend kellner dorstigen menschen lafenis brengt.

In het knusse sociëteitje was het al stil geworden. De dokter was reeds vroeg naar huis gegaan, klokke vijf. De ontvanger der directe belastingen was een half uurtje langer gebleven en het schoolhoofd was met hem langs de kerk op-gewandeld. We zaten met ons beiden, na vijftien jaar. Han vertelde bij stukjes en beetjes hoe hij als leeraar in het provincie-stadje was gekomen, hoe hij als ingenieur in Indië gewerkt had, en toen hij een uur lang had verteld, lachten we beiden, omdat we nog maar één glas hadden gedronken. Van den goeden ouden tijd hadden we wel de herinnering maar niet den dorst overgehouden.

Mijn vriend Han had tot nog toe alleen van z'n werk

dweper geweest. Maar van zijn huiselijk leven vertelde hij niets, terwijl ik juist, door al de oude herinneringen die me het teere kopje van de kleine Ellie weer levendig voor oogen brachten, zoo uiterst benieuwd was te vernemen hoe het met hem en haar gegaan was, nadat hij zijn studie in Delft voltooid had. Toen heb ik hem einde-

loofden die de liefde bezigen. Wat ter wereld had hun jonge, mooie droomen zoo wrééd kunnen verstoren, dat hij niet met Ellie trouwde, die een paar jaar lang hem eenige malen per week kwam bezoeken en die met haar reine kinderoogen iedere slechte gedachte aan deze vele bezoeken verbande? We waren in die jonge jaren er spoedig bij

1925 - OUD EN NIEUW - 1926

Oudejaarsverpeinzing.

Weder is een jaar vervloden...
 Velerlei heeft het geboden!
 Daarom bied ik weder u
 Hier een oudejaarsrevue.
 Velen gingen lange uren
 Op kruiswoordenraadsels turen,
 Maar men vond in menig huis
 Dit heel gauw een woordenkruis.
 Onze Indië-vliegerhelden
 Daalden weer op Holland's velden,
 Toegejuicht door groot en klein!
 Ja, het werd een grootsch festijn.
 Allerhande snelheidsdwazen
 Gingen langs de wegen razen;
 Heel wat leerden daarbij goed
 D'oude spreuk: „Haastige spoed...”
 Korthed was de leus der vrouwtjes:
 Paraplutjes, haren, mouwtjes;
 Ja ze waren weer, en òf
 Extra kort van (kleeding)stof.
 „Radio” was weer het wachtwoord,
 Deze rage ging met kracht voort,
 Menig' baby-eigenaar
 Had twee luidsprekers dit jaar.
 Amundsen dorst te vertrekken
 Om de Noordpool te ontdekken;
 „k Ben voorzichtig,” zei hij wijs,
 „k Ga niet over één nacht ijs.”
 Haast zes honderd kandidaten
 Wilden dolgraag medepraten
 Op een Haagschen zetel, wijl
 Zij slechts leven voor ons heil.
 Amsterdam bestond met glorie
 Zes en 'n halve eeuw, pitdorie!
 En ze kan 't nog met fatsoen
 Zonder apenklierkuur doen.
 Juffrouw Coalitie sneefde,
 Nadat ze veel jaartjes leefde...
 Tenzij ik me sterk vergis,
 En het oudje schijndood is.
 En nu, Panoramaneezen,
 Wensch ik u oprecht bij dezen
 Allemaal een goed besluit!
 Luidt het oujaar blijde uit!

Nieuwjaarswensch.

Waarde Panoramalingen,
 Thans wil ik u toe gaan zingen
 Wat ik u als medemensch
 Wel voor '26 wensch.
 Eerst dan wensch ik op dit plaatsie
 Iets, waarvan ik voor u baat zie:
 Houdt u een heel jaar lang fiks,
 Gunt uw dokter lekker niks!
 Moge het u zijn gegeven,
 Dat ge nog heel lang zult leven.
 Toch wensch ik, o lezerskring
 't Eind van juf Bezuiniging.
 U, draadlooze luisteraren,
 Wensch ik, moog' 't Nieuwjaar u baren
 Menig' opgewekte deun
 Zonder gillen en gekreun.
 Gij, trotseerders van gevaren,
 Stervend ras der wandelaren,
 U wensch ik hier uit 's Rijks kas
 Een solide harrenas.
 Den modernen wegberijders
 Wensch ik op dit plaatsje wijders:
 Word eens zuinig, lezersschaar,
 Op uw... boddies komend jaar.
 Verder wensch ik heel graag allen
 Iets, wat u wel zal bevalen,
 Ja, waardoor g'in vuur geraakt:
 Dat de fiscus gauw eens staakt!
 Allen goeden landgenooten
 Wensch 'k een kabinet op pooten!
 Kome dit dan voor elkaar
 Voor het eind van 't Nieuwejaar.
 Dames met uw polkaharen,
 Als ge aanstonds gaat verjaren,
 Wensch ik u graag als present
 Een barbier-abonnement.
 Moet gij, dames, en gij, heeren,
 Overwegen vaak passeeren,
 Kijk, dan wensch ik jong en oud
 Dat g'uw ledematen houdt.
 Panorama-illustratie,
 Trots der kunst-minnende natie,
 Schenk ons weer een platenschat,
 Blijf een... uitgelezen blad!

J. Cats Jr.

Dr. J. W. Groot Enzerink, predikant bij de Ned. Herv. Gemeente te Leiden, hoopt 13 Januari den dag te herdenken, waarop hij voor 25 jaar, te Wapenvelde, tot zijn dienstwerk werd ingeleid. Den 17en April 1921 kwam hij van Leeuwarden naar Leiden.

daag niet thuis kom eten,” zei hij eindelijk.

Ik schrok. Ik maakte snel combinaties en trok conclusies uit nauwelijks overdachte feiten. Ellie was dus tòch zijn vrouw geworden, maar... maar zijn tweede vrouw. Wat was er tusschen hem en haar gebeurd in zijn laatste studiejaar in Delft waarin ik hem uit het oog verloren had? Aan hun beiden had ik de herinnering als aan twee jeugdige idealisten, die de wereld schooner waanden dan ze is en die in het woord der dichters ge-

New York, de stad der wolkenkrabbers van een vliegtuig uit gezien.

Links: een interessante opname van New York City met zijn talrijke wolkenkrabbers. Rechts: De grootste wolkenkrabber van de wereld, het Worlworthhouse, 792 voet hoog.

een meisje dat „op de kast” van een onzer mede-studenten kwam, met eenige hartige kwalificaties af te maken, maar de kleine Ellie met haar kinderkopje hadden we heilig verklaard. In Ellie's engelenkopje kon onmogelijk een slechte gedachte huizen, in Ellie's zieltje kon niet een zondig verlangen zijn. Nooit hebben we ons grapjes over Ellie veroorloofd en tegenover Han spraken we slechts met eerbied over haar. Ellie had iets in haar zachte blauwe oogen, dat moeder-oogen heiligt, en in dien zachten milden glans zagen we haar zieltje zóó schoon en verheven, dat menig onzer door de gedachte aan haar ongereptheid in die jaren domme dingen achterwege liet.

Ik hield mijn oogen op Han gevestigd. Hij zag niet op, hij vreesde blijkbaar een tweede vraag, een vraag die een smartelijk verleden in hem zou wakker roepen. Ik had de vraag gedaan vóór ik het zelf goed wist.

„Ellie . . . uit . . . Delft . . . die toen . . . wel eens . . . bij je kwam?”

Hij knikte. Het stond dus vast: Ellie was zijn tweede vrouw. Welk noodlot had die jonge zielen vaneengescheurd in een tijd dat zij de wereld zoo schoon, de menschen zoo goed vonden, waarin het leven vol verwachting was en zich telkens voor hun verrukte zielen in nieuwe openbaringen vol goddelijke schoonheid vertoonde?

„Ik heb in Indië moeilijke jaren gehad,” begon hij plotseling. „Je weet, ik studeerde voor civiel en bij de B.O.W. werd ik als aspirant-ingenieur geplaatst. Het salaris was niet hoog; ik was getrouwd naar Indië gekomen, we zaten in de korting, enfin, je weet hoe dat gaat, die eerste jaren was het tobben om rond te komen. Ik had het zeer druk, had veel buitenwerk, ik moest, helaas, m'n jonge vrouwje veel alleen laten . . . ja . . . héél veel . . . en . . . enne . . .”

Hij hield even op, speelde in gedachten met zijn vingers. Ik kreeg neiging hem te zeggen, dat hij maar niet meer dat pijnlijk verleden moest ophalen, dat hij me enkel maar vertellen moest, hoe hij er toe gekomen was voor de tweede maal in het huwelijk te treden. Ik meende iets van de voorgeschiedenis te begrijpen. Om de een of andere reden was zijn omgang in Delft met Ellie afgebroken en Han had, redeneerde ik, met een driftig hoofd zich over zijn verdriet willen heenzetten door met een mondain Haagsch meisje te trouwen, dat in Indië moeilijk alleen kon zijn en afleiding had gezocht . . . Wel ja, zoo zijn er romannetjes met dozijnen in Indië aan te wijzen. Zoo zal het met Han óók zijn gegaan. Daarop is de scheiding gevolgd en toen is hij weer naar zijn eerste en eenige liefde, naar de lieve kleine Ellie, teruggekeerd. Alles stond me opeens duidelijk voor den geest. En ik begreep, dat het hem moeilijk viel te vertellen van den tijd, waarin hij als bedrogen echtgenoot gedwongen was geworden handelend op te treden.

„Nog geen twee jaar waren we in Indië,” vertelde hij verder op matten toon, „toen ging m'n vrouw terug naar Holland . . . Ik bleef alleen achter. Kinderen waren er niet, ik heb als een paard gewerkt, ik maakte snel promotie, ik legde irrigatie-werken van grooten omvang aan, ik werd gewaardeerd, ik werd gehuldigd, maar . . . maar 't oude hartzeer verdween niet . . . ik kon me over onze scheiding niet heen zetten . . .”

Weer bleef hij in gedachten zwijgen. Ik poogde het gesprek in andere banen te leiden, maar hij had zich reeds te sterk in het oude verleden ingeleefd om het dadelijk weer te kunnen prijsgeven.

„En . . . en . . . hoe heb je toen je tweede vrouw ontmoet?” vroeg ik eindelijk met eenige aarzeling.

Hij keek me plotseling aan met oogen, waarin iets vroolijks tintelde.

„Dat zal ik je vertellen,” zei hij opgewekt. „M'n tweede vrouw heb ik ontmoet op de koperen bruiloft die ik met m'n eerste vrouw vierde . . .”

Ik keek hem met groote oogen vol verbazing aan. Ik begreep niets meer van het heele geval, dat ik zooveel meende tot in details goed gereconstrueerd te hebben.

Hij sloeg me hartelijk op de knie: „Jij, jij hebt er recht op te hooren hoe 't me gegaan is, jij hebt Ellie en mij gekend in de jaren dat we alles móóí zagen in het liefdelicht van onze rijke, jonge harten. Maar de booze machten van het leven sparen jonge harten niet . . .”

Goed dan. Binnen twee jaar ging m'n vrouw terug naar Holland. Er was „iets gebeurd”, nu ja, voldoende om een kras besluit te nemen. Het was ons duidelijk geworden dat, na hetgeen er was voorgevallen, van „vertrouwen” geen sprake meer kon zijn. Ik had ontdekt,

dat m'n vrouw, terwijl ik op het kantoor was of de sawah in, trouw bezoek van een jong controleur ontving, die haar boeken leende, die ik, je weet wel, prachtig vond in onzen tijd, maar waarvan ik met mijn getob van dien tijd de schoonheid niet langer zóó waardeeren kon. Om kort te gaan, er is toen een hevige scène geweest en een maand later ging m'n vrouw naar Holland.

M'n eerste verlof sloeg ik over. Eerst na tien jaar zag

Het nieuwe Gemeentehuis te Maarn
dat onlangs officieel in gebruik genomen is.

ik dit goede, oude landje weer terug. Het was toen ruim twaalf jaar geleden, dat ik vol illusies naar Indië was gegaan . . .

In Holland terug, vernam ik, dat m'n eerste vrouw niet hertrouwd was. We waren nu al jaren gescheiden, maar in me leefde nog zooveel moois voor haar, dat, nu ik tot rust gekomen was, na al de beslommeringen die de strijd des levens met zich neemt, m'n verlangen haar terug te zien steeds heviger werd. Dat was, laat eens kijken, dat was nu twee jaar geleden. We hadden ongeveer half Juni vóór twaalf jaar aangeteekend en ik had uitgerekend dat we op 30 December — als we niet gescheiden waren — twaalf en een half jaar getrouwd geweest zouden zijn . . . Ik kreeg een inval. Ik schreef haar een briefje waarin ik vroeg of ze oudejaarsavond met mij zou

dat ik haar opzocht in háár huisje, een klein, gezellig huisje. Het sneeuwde nog buiten; in de straten heerschte reeds die plechtige stilte welke we in alles aanvoelen wanneer we nog maar luttele uren van de jaarwisseling af zijn. Ik beken, dat ik niet weinig nerveus was, toen ik aanschelde. Zij deed me zelf open, gaf me de hand, die even bevend in de mijne rustte. Ze had bij den open haard twee lage stoeltjes neergezet: de schemerlamp brandde, de klok tikte, neen, ik vergeet nòit het tikken van die klok in háár kamer, na twaalf en een half jaar, na tien lange jaren van smartelijke eenzaamheid. Het tikken leek me te gebeuren in razende vaart en straks zou ik de twaalf slagen van den hoogen donkeren toren hooren en dan zou ik uit den droom ontwaken en eenzaam, als in al die jaren, hunkerend naar haar liefde, in de besneeuwde straten staan . . .”

Ik vond het eerste woord.

„Je bent dus niet hertrouwd?” vroeg ik haar, nogal onhandig, naar ik later bedacht. Ze knikte enkel. Ze was weinig veranderd. De teere trekken van haar kinderlijk kopje waren ernstiger geworden. Haar oogen zagen nog even zacht en mild naar alle dingen en plots ging het weer met ontzetting door me heen: hòe was 't mogelijk dat zij me had kunnen bedriegen met dien Evert, het bleke controleurtje, dat haar iederen dag bezoeken kwam!

„Ik ben ook niet hertrouwd,” liet ik volgen op m'n eerste vraag en op haar zwijgend antwoord.

„Nee,” zei ze, bijna toonloos. Toen bleef het een lange poos stil, waarin de klok tikte, snel en weer sneller, want straks, over een uur, zou alles afgelopen zijn. Zoo'n gevoel had ik. In m'n overspannen toestand dacht ik, dat ik deze laatste ontmoeting op dezen laatsten dag van het jaar gezocht had met hetzelfde verlangen waarmede een in een ziekenhuis ten doode opgeschreven kranke verlangt naar huis te gaan om er te kunnen sterven. En straks zou het twaalf uur slaan en dan zou m'n hart niet meer kloppen, dan zou alles voorbij zijn, hereenigd in het moment der eeuwige scheiding . . . Ja, een mensch kan dwaze dingen denken met een liefhebbend hart, dat in eenzaamheid de hevigste folteringen doorstond.

Het gesprek vlotte iets beter. De rustige intimiteit van de kamer, de wonderlijke stemming van den oudejaarsavond werkte op ons beiden in. We haalden oude herinneringen op en toen . . .

Ik hoorde buiten het doffe geluid van verre schoten. Ik hoorde de slagen van den toren die dreunend tui melden door de lucht. Er ging een nieuw jaar beginnen voor millioenen menschen. En wij zaten daar, als twee stervelingen, die alles verloren hebben en voor wie het gaan van den Tijd geen zin noch reden meer heeft. Toen stond ze plotseling op. Haar lieve, zachte oogen zagen me doordringend aan, haar stem beefde slechts even, want later was haar stem krachtig en vast.

„Han,” zei ze, „we zijn nu zooveel jaar reeds gescheiden, je zult wel begrijpen, dat ik, met wat ik nu zeg, geen enkel belang voor me zelf meer bepleit . . .”

Ik knikte.

„Goed dan,” vervolgde ze. „Dit is een plechtig oogenblik, Han. In dit uur van de jaarwisseling is om ons allen: de eeuwigheid. Han, ik zwéér je, dat er tusschen mij en Evert nòit iets heeft bestaan . . .” Ze had haar laatste krachten verbruikt, snikkend viel ze in haar stoel.

In een oogwenk was ik naast haar geknield. We hielden elkaars handen omkneld en we huilden maar, we huilden maar, 't is zoo heerlijk te huilden in gemeenzaam geluk. Het werd me nu alles duidelijk; zij, fijngevoelig als ze was, had destijds begrepen, toen de schijn zoo tegen haar was, dat het vertrouwen in onze liefde was gedood en dat het beter was te gaan . . . Het lag in haar lijn. Je kende haar heilige opvattingen van de liefde niet waar, je wist hoe Ellie reeds in Delft . . .”

„Ellie?” vroeg ik en het was of alles in het kleine zaaltje begon te draaien. „Was Ellie dan tóch je eerste vrouw? En je tweede vrouw dan?”

„Die heet óók Ellie,” antwoordde hij rustig, met een glimlach. „Na een smartelijke scheiding van vele jaren, op den dag van onze koperen bruiloft, vond ik m'n oude, lieve Ellie, de kleine heilige uit Delft, ongerept terug. Het vertrouwen was hersteld. We durfden het weer aan . . . Het reparatie-huwelijk had spoedig daarop plaats.” Hij stond op. „We hebben ons niet vergist. Ons huis is vol zon. Kom morgen eens kijken.”

De oude kellner draaide de lampen uit. Het knusse sociëteitje werd gesloten.

En karakteristiek Hollandsch Wintergezicht.

Op de vaart ziet men, bij een zoogenaamd kippen-bruggetje, eenige schaatsenrijders. Op den voorgrond een boer, die van zijn roeibootje een slede heeft gemaakt en daarmee de melk rondbrengt. (Naar de schilderij van Andreas Vermeulen, 18e eeuw, dat zich in het Rijksmuseum te Amsterdam bevindt).

willen doorbrengen . . . na 12½ jaar . . . We hebben op oudejaarsavond onze koperen bruiloft gevierd . . .”

„En bij die gelegenheid ontmoette je je tweede vrouw?” Het geval werd me steeds duisterder.

„Ja,” antwoordde hij met een glimlach. „Ach, het leven is vol verrassingen. Maar als twee zielen elkaar eenmaal het mooiste en beste geschonken hebben, dan is er geen macht op aarde die in het wezen hunner gevoelens iets kan veranderen, dat van blijvenden aard is. Het was dan Oudejaarsavond. Zij had goedgevonden,

VERMOEDENS VAN MISDAAD

door JERMYN MARCH

Geautoriseerde vertaling uit het Engelsch

24)

Je bent heelemaal anders geweest, den laatsten tijd. Het scheen, dat je veranderde juist op het oogenblik, dat ik moed verzamelde om je te zeggen, hoeveel ik van je houd — Eenmaal begonnen, werd Sir Denijs verwonderlijk spraakzaam. „Ik was zoo brutaal om te denken . . . dat je het misschien niet brutaal vond. Jescheen heelemaal niet boos te zijn, dien nacht toen ik je gezoend heb.”

„Neen, o neen!” Ze keek hem onbevagen in de oogen. Hoe zou ze zelfs den indruk hebben kunnen wekken dat ze boos was? De herinnering aan dien kus was nog steeds kalmeerend. „Maar dat was juist, wat een broer ook gedaan zou kunnen hebben, niemand had daar ooit boos om kunnen zijn.”

Hij kleurde donkerrood onder zijn verbrande huid en zijn oogen waren donkerblauw op dat oogenblik. Levendig en brandend keken zij in de hare. „Ben je nu boos, als ik je ga vertellen, dat ik in 't geheel niet voor je voel als een broer? Helen, ik heb me nooit kunnen voorstellen, dat ik ooit zoo voor een meisje zou kunnen voelen; maar jij bent anders — je bent het wonderlijkste wezen in de heele wereld. Lieveeling, ik ben niet goed genoeg voor je — niemand is het — maar ik geloof, dat ik je gelukkig zou kunnen maken, als je me zou willen trouwen . . .”

Ze was machteloos om den stroom tegen te houden; haar eigen agitatie weerhield haar. Hij had den auto tot stilstand gebracht in een nauw laantje met groote overhangende, bloeiende struiken. En als haar zwijgen haar toestemming scheen te betekenen op wat hij vroeg, vond zij zich in zijn armen, haar gelaat bedekt met kussen die haar lippen en haar oogen sloten, die haar verdoofden voor alles, behalve voor den warmen hartstocht, die haar wekte door zijn aanraking, die haar bijna verschrikte door zijn intensiteit. Ze had niet geweten, dat liefde zóó zou zijn. Andere meisjes hadden haar wel eens gesproken over wat zij dachten, dat liefde was; het had haar geen denkbeeld gegeven van deze verslindende vlam, opgelaaid in één oogenblik, die haar deed hijgen en haar bloed sneller deed jagen. Zwijgend vonden haar lippen de zijne, en ze kustte hem.

„Lieveeling!” fluisterde hij en hij hield haar een eind van zich af om haar gezicht te bezien met oogen, die half ongeloovig waren over zijn eigen heerlijk geluk. „Je houdt dus een beetje van me?”

Toen keerde de werkelijkheid tot haar terug.

„Neen, neen!” kreet ze plotseling vreemd inconsequent. „Het mag niet, . . . het kan niet!”

Ze trachtte wanhopig zich los te maken uit zijn omhelzing en ze snikte, toen zij uitbracht: „O, Denys, . . . toe . . . doe het niet . . .!”

Haar protest stierf weg onder een vernieuwde omhelzing; maar hij miste den hartstocht, die den eersten keer zijn kussen had beantwoord en hij liet haar los, half verlegen over zijn eigen heftigheid.

„Je maakt me gek, lieveling,” fluisterde hij. „Speel niet zoo met me. Dat is geen kunst; daar is het spel te gemakkelijk voor, vooral als ik zooveel van je houd. Zeg me, dat je mij een beetje liefhebt. Dat kun je niet ontkennen . . . Helen!”

Neen, dat kon ze niet. Dat was het ergste. Wat gaf het om te ontkennen, dat hij iets voor haar betekende, als ze niet alleen zijn kussen ondergaan had, maar ze ook beantwoord had. Toch was er iets in haar zwijgen, in de lijdelijke onbeweeglijkheid van haar slank lichaam, dat hem beangst maakte, toen zij met gesloten oogen in zijn armen lag.

„Lieveeling, wat is er? . . . zeg me . . . in hemelsnaam, wat is het?”

Op zijn aanhoudend vragen opende zij haar oogen, gloeiend van liefde en vermengd met lijden, dat hem door de ziel sneed.

„Het is alleen . . . dat ik je niet kan trouwen,” fluisterde ze gebroken. „Het is onmogelijk . . . het is absoluut onmogelijk.”

„Onmogelijk?” De mistroostige toon in zijn stem verried zijn teleurstelling. „Hoe onmogelijk?”

„Dat kan ik je niet zeggen. Je moet me op mijn woord gelooven, dat het onmogelijk is, zelfs als ik . . . van je houd. Ik wilde niet, dat je zou weten dat ik

van je hield; ik had zelfs liever gewild, dat je dacht, dat ik geen hart had. Maar nu weet je het. Ik zou niet zeggen, dat het onmogelijk was, als er ook maar eenige hoop voor ons was. Die is er niet.”

Hij staarde haar verbijsterd aan. Die geliefde stem met dien zoeten klank erin, velde rustig het doodvonnis over het geluk, dat vóór een paar oogenblikken nog in zijn bereik scheen. Hij zou het niet hebben kunnen gelooven, als hij niet de pijnlijke uitdrukking in haar oogen gezien had, de trillende lippen waarmee zij het harde vonnis uitsprak. Al de verschillende redenen die hij ooit gehoord had, die een huwelijk onmogelijk gemaakt hadden, kwamen op in zijn hoofd, maar hij verdreef ze weer terstond. Al dergelijke bezwaren zouden openlijk verhandeld kunnen worden; maar deze waren van anderen aard. Toen werd hij plotseling overweldigd door een stroom van gedachten en vermoedens, die hij reeds lang gekoesterd had ten opzichte van de bewoners van het Lower House. Kleine gebeurtenissen en feiten, waar Blanche zijn aandacht op gevestigd had; de buitengewone luxe, waarmee Mrs. Carmichael het meisje omringde, dat zij niet uit haar oogen durfde te laten gaan; de juweelen, waar zij zoo geheimzinnig over was, de terughoudendheid van beiden, als zij over het verleden begonnen; en nu . . . dit.

BEROEMDE BEELDHOUWERKEN

„Grootmoeders kus”, door Jean Dampé. — Op treffende wijze heeft de kunstenaar in dit werk de jeugd en den ouderdom weergegeven.

Hij werd ze zich nu ineens alle bewust, die nietigheden, die ieder afzonderlijk gemakkelijk uitgelegd konden worden; maar die als geheel een merkwaardige leelijke betekenis hadden; een betekenis, die oogen schijnlijk sterk en leelijk genoeg was om hem van haar te scheiden . . .

Neen, hij mocht niet verdoemd wezen, als iets dat zou kunnen voorkomen. Welke mysterie ook deze twee vrouwen omwaarde, of het slechts ongeluk was, dan wel schuld, het was onmogelijk, dat Helen, op welke wijze ook, schuldig zou kunnen zijn. Geen last — dien zij zichzelf niet berokkend had — zou te groot voor hem zijn om met haar te delen; geen hinderpaal zou onoverkomelijk zijn. Hij zeide het haar, gretig, smekend, maar zij schudde het hoofd.

Ze kon hem niet trouwen en ze kon hem ook niet zeggen waarom. Zou hij het haar als je bleef niet meer willen vragen? Tranen maakten haar groote wimpers nat.

Hij trok haar zachtjes tot zich.

„Ik zal niet meer vragen, als het je zoo hindert,” zeide hij. „Je zult het me nog wel eens vertellen maar ik kan wachten. Ik kan wachten, lieveling, omdat ik weet, dat niets, dat gebeurd is, tusschen ons beiden kan

komen. Zelfs als het zoo vreeselijk is dat je er niet over spreken kunt, blijf jij steeds dezelfde — het eenige meisje, dat ik ooit zou wenschen, en ik zal altijd naar jou alleen verlangen.”

„Dat zou je niet zeggen, als je wist . . .” zeide zij droevig.

Hij greep zich vast aan die woorden.

„Geef me een kans, om te bewijzen, dat je ongelijk hebt. Vertel het me, Helen.”

„O! En je hebt juist gezegd, dat je niets vragen zou!” Het verwijt ontsnapte haar; en toen hij haar protest verzachtte door kussen en zachte woordjes van berouw, worstelde zij zich nogmaals los.

„En je moet me niet kussen ook.”

„O, maar dat is onzin.” Op den toon van gezag zweeg zij. Misschien had ze er geen spijt van, tot zwijgen gebracht te worden.

„Ik zoen je toch. In alles zal ik je gehoorzamen; ik zal zoo zoet zijn als — als Sandy, als hij voor je moet opzitten, arme duivel. Maar Sandy krijgt ook wel eens een belooning, is 't niet?”

Ze lachte eventjes — een zonnestraal tusschen twee buien. Het kuiltje, dat hij zoo lang reeds had willen kussen, ging in en uit, maar niet voor hij het gekust had tegen alle orders in.

„Ik moest het niet toelaten,” zeide zij. „Het maakt alles des te moeilijker.”

„Het kan, wat mij betreft, niet veel moeilijker worden,” zeide hij ernstig. „En wat jou betreft . . . liefste, je meent het toch niet, dat je het niet goed vindt. Het is alleen maar om je te herinneren, dat, wat je geheim ook wezen mag, ik net zoolang wachten zal, tot je het me vertellen kunt en we het samen onder de oogen kunnen zien.”

Terwijl hij sprak, verschrikte een gedachte hem plotseling.

„Er is toch niemand anders?” vroeg hij angstig. „Je bent toch niet verloofd . . . met iemand van wien je niet houdt?”

„O neen!”

„Dan is 't goed,” zeide hij met een zekere opluchting. Het was niet goed, maar het was ook niet zoo erg, als het had kunnen zijn. Een kale troost voor een zoo vurig minnaar.

Hij maakte den auto weer aan den gang. Worry, die, toen ze stil stonden, van zijn zitplaats gesprongen was in de veronderstelling, dat de tocht uit was, en onder den auto gelegen had, geduldig naar hen opziend, kroop weer terug naar zijn oude plaatsje. Ze reden langzaam door het holle weggetje naar den grooten weg.

Mrs. Carmichael was in den tuin en kwam buiten het hek, toen zij ze hoorde aankomen. Alle veronderstellingen van Denys, dat zij een beletsel zou zijn op zijn weg, vlood bij haar vriendelijken groet.

„Dank U zeer, dat U Helen thuis brengt. Ik ben angstiger dan ooit bij het idee, dat ze er alleen op uit gaat, sedert de inbraak ons bewezen heeft, dat er zelfs in het vredige Merrowby gevaarlijke sujetten kunnen rondloopen.”

„Ze zal veilig zijn, als ze Sandy bij zich heeft,” zeide Sir Denys geruststellend. „Zijn reputatie en zijn grootte moeten wel iederen landlooper verjagen.”

En de groote hond, die, nadat hij zijn meesteres onstuimig begroet had, over den weg rende met Worry, zag er afschrikwekkend genoeg uit.

Een kleine man met een baard, die een schilders-ezel en een zeildoeken tasch droeg, wandelde op den weg naar het dorp toe. Hij stopte en keek om. Daarna kroop hij grappig snel den berm van den weg op en verdween in het bosch. Sandy's zware blaf werd dreigend, toen hij hem achterna rende als een borstelige bruine catapult. Hij was op het punt, den berm op te springen om hem te vervolgen, toen Helen's bevelende roep hem tot stilstand bracht. Hij stond weerspanning stil en wandelde langzaam terug, af en toe teleurgesteld omkijkend.

„Ik geloof, dat dat die ongelukkige Franschman is, die in de Berrick Arms logeert,” zeide Helen. „Sandy ziet in hem, met den postbode, klaarblijkelijk zijn natuurlijke vijand. Stoute jongen,” zeide ze bestraffend, toen hij tegen haar opsprong, en hij nam het standje aan met een beschaamde uitdrukking.

„Is die kerel niet kreupel?” vroeg Sir Denys, „het is vreemd hoe honden kreupele menschen haten, tenzij zij ze persoonlijk kennen. Ze schijnen kreupelheid te wantrouwen als iets abnormaals.”

Mrs. Carmichael keek over den weg.

„Ja, hij hinkt een beetje,” zeide zij. „Kijk, hij kruipt weer uit het bosch, de arme man. Ik ben bang, Sir Denys, dat wij er verantwoordelijk voor zijn, dat we vreemde bezoekers zoowel in als uit uw bosch drijven.”

„Er uit?” herhaalde hij vragend.

(Wordt vervolgd)

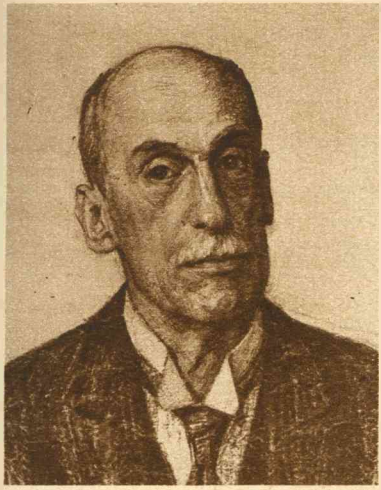
RAMP TE BORCULO

Aan onze abonnees, die onze pogingen tot hulpverlening door het koopen van een aantal prentbriefkaarten ondersteunden, deelen wij mede, dat het totaal voordeelig saldo van den kaartenverkoop heeft bedragen f 594.60.

Behalve de f 500.—, die wij reeds eenigen tijd geleden hebben afgedragen, hebben wij nu tot saldo nog f 94.60 door bemiddeling van de Luchtvaartafdeeling te Soesterberg aan het Nationaal Steuncomité kunnen overmaken.

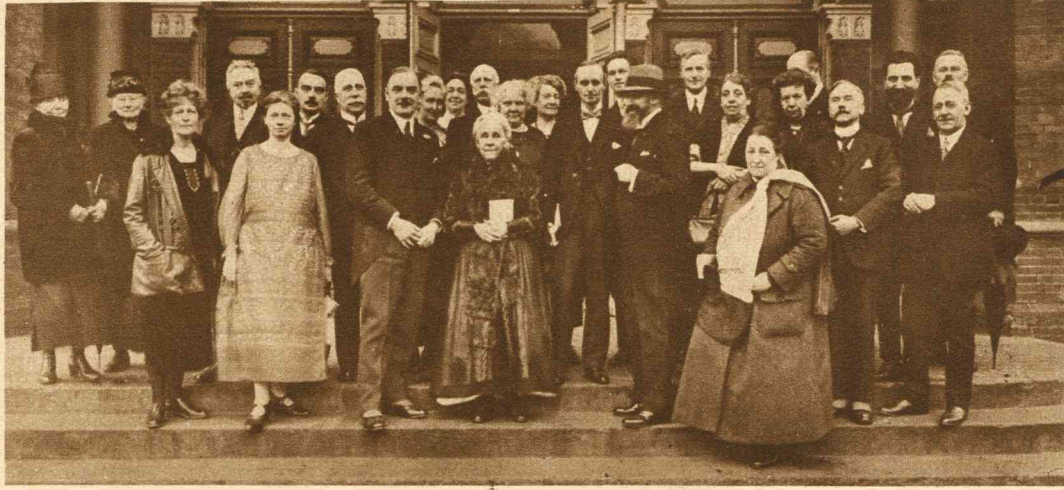
Hartelijk dank aan allen, die daartoe medewerkten.

Van Heinde en Verre

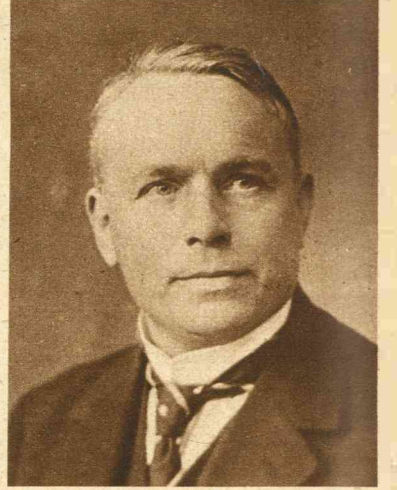
Dr. A. Pit,

de oud-directeur van het Rijks Museum te Amsterdam, sinds 1918 Inspecteur van het Nijverheidsonderwijs, heeft den eersten Januari i.l. zijn functie neergelegd

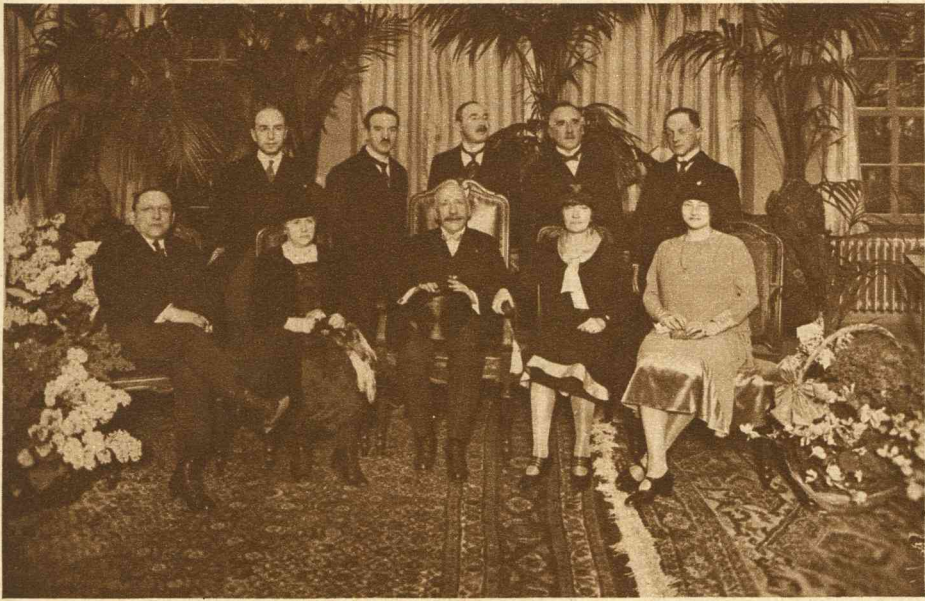
De Theosofische Vereeniging

De vorige week herdacht de Theosofische Vereeniging haar 50-jarig bestaan met een bijeenkomst in den Dierentuin te 's-Gravenhage. Op de foto, die wij te dier gelegenheid maakten, ziet men de voornaamste personen van de theosofische beweging hier te lande bijeen.

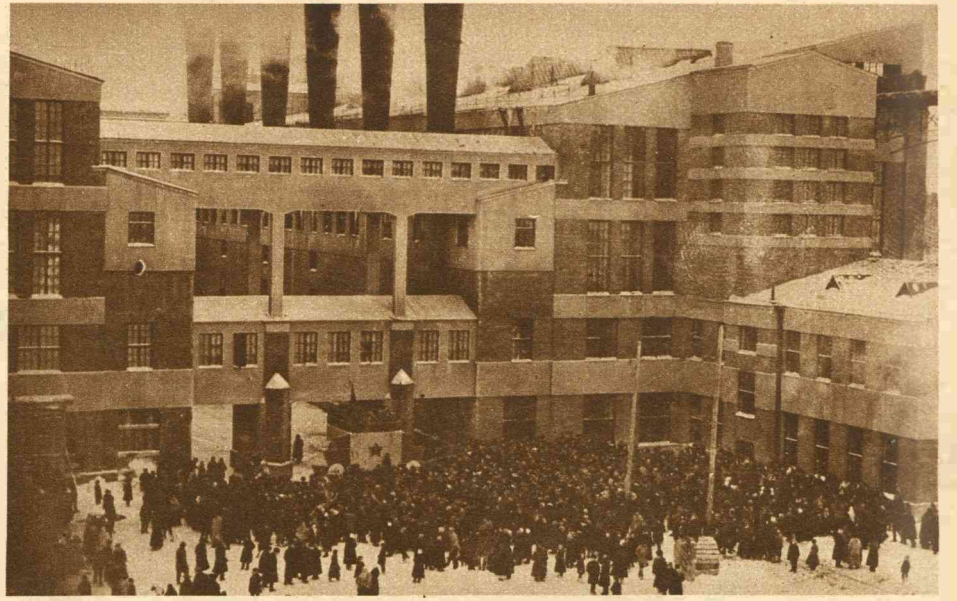
Prof. Ir. C. L. van Nes,

de nieuw-benoemde hoogleeraar in de mijnkunde, het mijnmeten en het karteeren aan de Technische Hoogeschool te Delft.

Het eeuwfeest van het Nederl. Israel. Armbestuur te Amsterdam

Groep van het bestuur. Zittend, v.l.n.r.: de heer A. S. Vedder; Mevr. H. Benjamin; Dr. S. J. Philips, voorzitter; Mevr. S. Levisson-Asscher; Mevr. Karlebach-Keyzer. Staande, zelfde volgorde, de heeren S. Swaap; L. Slijper; M. Boas; S. Konijn; Mr. S. J. Prins.

Een elektrische Centrale voor Moskou

De elektrische Centrale te Chatoura, die den zesden December i.l. door Trotski in tegenwoordigheid van verscheidene autoriteiten is geopend, voorziet Moskou van een stroom van 115.000 volt. Het is een van de modernste centrales van Europa. De bouw heeft 28 miljoen roebel gekost. De machines heeft men uit het buitenland betrokken.

C. A. Baron Bentinck,

de Opperstalmeester van H. M. de Konin-
gin, die in de afgelopen week is overleden.

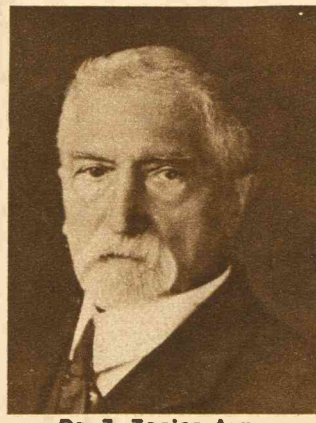
**De nieuwe Japansche
Gezant**

aan ons Hof, de heer Michi-
kazu Matsuda.

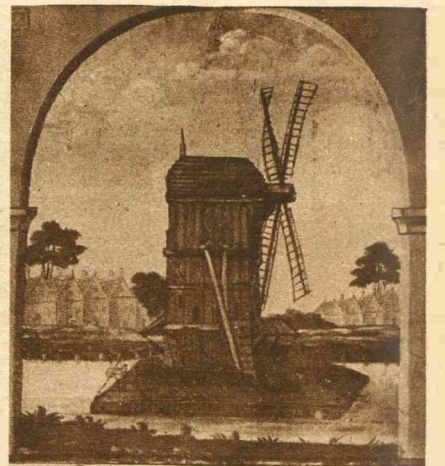
**Jhr. Mr. W. M. van Weede
van Beerecamp,**

onze gezant te Weenen, is den
23en December na een korte
ziekte aldaar overleden.

Dr. J. Zaaler Azn.,

oud-lid der Tweede Kamer en
oud-Hoofdredacteur der Nieuwe
Rotterdamsche Courant, is op
81-jarigen leeftijd te Ooster-
beek overleden.

**De eerste houtzaagmolen van
ons land**

Naar een oude prent op de tentoonstelling van
Zaansche Molens te Koog aan de Zaan.

De Royaards' Schouwburg

Tusschen het gemeentebestuur van Amsterdam en de N.V. „Dr. Willem Royaards' Schouwburg” is thans overeenstemming bereikt omtrent het beschikbaar stellen van een terrein aan het Kleine Gartmanplantsoen voor het bouwen van een schouwburg. — Het blok huizen, dat zal worden afgebroken, om ter plaatse de schouwburg te bouwen.

„De Brulloft van Kloris en Roosje”

welke op Nieuwjaarsavond in den Stadsschouwburg te Amsterdam werd opgevoerd, ge-
volgd door den Nieuwjaarswensch van Thomasvaer en Pieternel. — Willem Hunsche (1)
als Thomasvaer, Magda Jansens (2) als Pieternel.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE

Nieuwjaarsdag.

Bij vele volken der oudheid gaf het verschijnen van het eerste maanlicht telkens weer reden te over tot vreugdebetoen.

Van lieverlede werd een dezer nieuwe-maan-dagen, boven de andere, feestelijk verwelkomd.

Kon door bewolkten hemel de maan niet worden waargenomen, dan gold de dertigste dag na de voorafgaande nieuwe maan als feestdag.

Bij de zonen van het Hemelsche rijk is de nieuwjaarsdag niet minder in eere. Sinds onheuglijken tijd bestaat de gewoonte om gelukwenschen tot elkaar te richten. In later tijd zendt men elkander felicitatiekaarten, die prijken met de afbeeldingen van de drie voortreffelijkste gaven des geluks, die men elkaar toewenscht, nl. een erfgenaam, een staatsambt of bevordering en een lang leven, welke onderscheidenlijk worden voorgesteld door de gedaante van een kind, een mandarijn en een ouden man naast een zwaan, welke vogel 't zinnebeeld is van een lang leven. Men geeft elkaar ook geschenken.

Ook de Japannezen vieren het Nieuwjaarsfeest met grooten luister. Nadat zij hun huizen een groote schoonmaak hebben doen ondergaan, versieren zij de gevels met pijnboomtakken (met altijdgroene bladeren), terwijl zij boven de deur een guirlande aanbrengen van gevlochten stroo, hetwelk in het midden 'n soort knoop vormt. Hieraan bevestigen zij een zeekreeft (zinnebeeld van lang leven), 'n citroen (symbool van 't langdurig voortbestaan van 't geslacht der bewoners), eenige takjes van den izerika (een boom, welks oude bladeren niet afvallen voor er nieuwe aan komen, en die daarom geldt als symbool van het bezit van kinderen), een bos zeewier, als vertolker van den wensch naar een talrijke nakomelingschap, en eindelijk wat varenkruid, waaraan eenzelfde betekenis wordt verbonden.

Bij de Anamieten gaat het vroolijk toe op het Nieuwjaarsfeest. Dagen vooraf zijn zij bezig met de versiering van hun woningen, terwijl zij de huisdeur behangen met een plant, die volgens hun meening het vermogen heeft de booze geesten af te weren, hun pagoden smukken ze op met bloemen, voor 't feestmaal, zoowel als voor den inkoop van geschenken wordt zorg gedragen en allereerst in de straten verrijzen altaren voor den Buddha.

Ook bij de Romeinen werden vanouds de calendae — nieuwe manen, zoo genoemd naar 't woord „calare”, dat „roepen” beteekent, omdat het door de Pontifices, die de zorg hadden voor 't berekenen en samenstellen van den almanak, werd „afgekondigd” als de nieuwe maand begon — feestelijk gevierd.

Later werd de eerste dag des jaars ook als feestdag ingesteld. Men maakte alsdan zijn opwachting bij de magistratspersonen. Iedere cliënt bracht aan zijn patroon een klein geschenk. De keizers vergden zulk een schatting van de inwoners van Rome, en van Caligula wordt verhaald, dat hij zich in persoon aan de deur van zijn paleis begaf om de geschenken te ontvangen.

Van Rome gingen deze gebruiken over op de Germanen. Reeds vroeg werd ook door dezen de Nieuwjaarsdag op luidruchtige wijze gevierd.

In Twente worden, naar we meenen, nog Nieuwjaarskoeken gebakken, de zoogenaamde ijzerkoeken of oblieën, gelijk elders op „Jaarsavond” — wij zeggen ten onrechte „Oudejaarsavond” — de oliekoeken niet worden gemist.

Natuurlijk is veel van het oude vervallen en slechts bleef hier en daar iets van het heidensch bijgeloof over in nog in zwang zijnde gebruiken, wier oorsprong de menigte niet meer kent.

Het meest zonderlinge van alle is zeker wel dat, hetwelk bestaan moet onder de Noord-Friezen op Westerlandsföhr, waar de huwbare meisjes het Nieuwjaar gaan indansen op het . . . kerkhof!

Al past op deze plaats voor ons gevoel de dans niet —

Middagjapon in jumpermodel, bestaande uit kort rokje in breede stolpplooiën en blouse met lange mouwen en fluweelen vest.

De klokslag van Middernacht.

*Als de klok van middernacht
Roept: „Het jaar verdwenen!”
Loopt een wonderbaar gevoel
Mij door 't harte henen.*

*Vraagt gij, welk gevoel dat is?
't Is niet goed te zeggen,
En althans door ééne naam
Is 't niet uit te leggen.*

*Want er is van alles in:
Danken is 't en rouwen;
Zucht en lofzang tegelijk,
Weemoed en vertrouwen.*

*Tijd en eeuwigheid dooréén,
Aarde en hemel beiden;
Zoet genot van samenzijn
Diepe smart om 't scheiden.*

*Ja! dan komt een vreemd gevoel
Mij de ziel doordringen,
Dat in schreien zich niet uit,
Ook niet goed in zingen;*

*Dat geen and're taal behoeft
Dan drie, vier akkoorden,
En waarvan nog 't beste lied
't Lied is zonder woorden.*

Ed. Laurillard.

Schaatsentrui van zwart en wit gebreide wol met bijpassende muts.

EEN PRACTISCH IDEE.

Een practisch idee voor klein behuizen is het divan-bed. Velen die in het bezit waren van een ouderwetsche bakmatras met spiraalveeren hebben dit onhandig en zware meubel ingeruild voor een lichtere en gemakkelijker schoon te houden staaldraad matras.

Wie echter nog in het bezit is van een dergelijke meestal zeer solide matras, kan hier een zeer fraai en doelmatig meubel van laten maken en wel op de volgende wijze: men laat onder het zware raam van de matras vier stevige pooten zetten waarna de matras van boven met landhuisstof of effen ribfluweel overtrokken wordt.

Des avonds kan men op de divan gemakkelijk een bed opmaken. Wil men het zeer degelijk in orde hebben, dan kan men een los hoofd- en voeteneind op twee lange pooten laten vervaardigen, welke stukken voor het opmaken van het bed in een speciaal daartoe aan boven- en onder-eind aangebrachte richel worden gestoken.

wie danst op graven? — toch ligt er, naar ik meen, in het kerkhofbezoek op dien dag iets zinrijks!

Eigenaardiger evenwel is een ander gebruik, dat men aantreft in verscheiden graafschappen van Engeland en dat daarin bestaat, dat in den Nieuwjaarsnacht jongelingen en meisjes bij 't slaan van 't middernachtelijk uur om 't hardst naar de bron loopen om 't eerste schuim van 't opborrelend water te scheppen.

Die allen vóór is en 't schuim heeft opgevangen in zijn nap of kan, dien lacht het geluk in 't pas begonnen jaar toe. 't Is jammer, dat er maar één de eerste kan zijn, en er dus maar één kans heeft op een gelukkig jaar!

Recepten.

Drie in de pan.

Benoodigd: 300 gram bloem, 300 gram boekweitmeel, 2 à 3 eieren, 150 gram krenten, 150 gram rozijnen, 50 gram gist, 7 d.L. melk, 5 gram zout en 100 gram boter.

Bereiding: Klop de eieren met het zout; voeg bloem en meel toe, eveneens langzaam de lauwwarme melk; besla dit alles flink, voeg de gewasschen krenten en rozijnen toe, alsook de gist vermengd met wat suiker of wat lauwwarme melk.

Laat dit beslag $\frac{1}{2}$ uur rijzen. Bak er daarna kleine koekjes van; drie tegelijk in de koekenpan.

Havermoutkoekjes.

Benoodigd: 100 gram haverhout, 100 gram bloem, 2 eieren, $\frac{1}{2}$ lepel suiker, iets zout, water, reuzel.

Bereiding: Op de haverhout $\pm$ 2 d.L. koud water gieten en ze hierin $\frac{1}{2}$ uur laten weken.

Dan de bloem er door roeren, de suiker, het zout, de geklopte eieren en nog zooveel water tot men een dikke vloeibare massa heeft verkregen. In een koekenpan vrij veel reuzel laten smelten, (zóó, dat de koekjes zwemen in het vet), kleine hoeveelheden van het beslag erin leggen, met een mes netjes gelijk maken en de koekjes op een niet te heet vuur aan beide kanten lichtbruin en gaar bakken.

De koekjes moeten bij voorkeur dadelijk na het bakken gegeten worden met bruine suiker.

Gestoopte Tomateh.

Benoodigd: Eenige groote tomaten, zout, peper, wat citroensap, fijn gehakte peterselie, paneermeel, boter.

Bereiding: De tomaten in dikke plakken snijden, in een vuurvasten schotel leggen en iedere laag van tomaten bestrooien met peper en zout, wat fijnggehakte peterselie en er wat citroensap op druppelen. De laatste bedekken met paneermeel, hier en daar kluitjes boter leggen, daarna in den oven gaar en mooi bruin laten worden.

Oudhollandsche Wijsheid.

Een moedigh hert
Verwint de smert.

Die weleer heeft leeren roeyen
Laat dien sich met varen moeyen.

Om de minne van de smeer
Leckt de kat de kandeleer.

Hoe krommer hout, hoe beter kruck,
Hoe slimmer boef, hoe beter luck.

Ghy, die recht eerbaer pooght te zijn,
Verhoedt U oock voor quaden schijn.

Al is de leugen wonder snel
De waarheyt achter-haeltse wel.

Wie sich door praet in slaep laet wiegen,
Die kan men wonder haest bedriegen.

Kint, dit dienje wel te weten,
Jae, te schryven aen den balck:
Beter by den uyl geseten,
Als te vliegen met den valck.

De vogelaer fluyt wonder moy
Tot dat de vinck is in de koy.

Jeugdig fluweelen middagtoiletje, bestaande uit een korte klokrok en een ios jakje met lange mouwen en revers, dat met vier knopen van voren als een manteltje gesloten wordt.

UIT 'T GEDRANG

DOOR THÉRÈSE HOVEN
DERDE BOEK - EEN NIEUW LEVEN

28)

De oude man en ik bevielen elkander en, na een maand als daglooner op proef te hebben gewerkt, nam hij mij als *partner* in de *Ranch*. Hij woont aan 't eene gedeelte, ik aan 't andere, uren van elkander af.

Behalve enkele Europeesche *employé's*, schipbreukelingen zooals ik, zijn hier enkel Mexicanen en negers, een vreemde bevolking, schilderachtig, maar lastig om mee om te gaan.

Als huisbedienden enkel zwartjes....

Ik ril, terwijl ik dit neerschrijf.

Natuurlijk moest ik dankbaar zijn, na zooveel maanden feitelijk dakloos te zijn geweest, weer een eigen huis te hebben, maar het heeft zoo heel weinig van een *home*.

Ruimte genoeg voor wel tien personen, ongerekend de bijgebouwen, waar de negerbevolking woont, maar zoo troosteloos ongezellig. Slechts de allernoodigste meubelen van de meest primitieve soort, geen kleeden, geen gordijnen.... Nu is dat wel aan te vullen — en langzamerhand zullen de holle vertrekken wel een minder onherbergzaam aanzien krijgen, maar de eenzame man, die er moederziel alleen in woont.... zal even eenzaam blijven.

Mady-lief, ik hoor je zeggen: „Ik ga naar vader toe.”

Maar 't kan niet, kindje, wat zou je hier den heelen dag doen? Je ergeren aan de Mexicaansche keukenmeid, wier denkbeelden omtrent zindelijkheid en hygiëne vrijwel *nihil* zijn. De eenige afleiding hier is paardrijden door de aanplantingen van kapok en 't onderhouden van een kleinen tuin met schitterende, hoewel reukloze bloemen. Wat ze van Brazilië en Mexico beweren, geldt ook voor Texas: „De vogels en de bloemen zijn weergaloos van vorm en kleur, maar de vogels zingen niet en de bloemen hebben geen geur.”

Je moet in Holland blijven, Mady, voor je opvoeding en ontwikkeling en om later tante Magda, door je liefde en hartelijkheid, schadeloos te stellen of laten we zeggen te beloonen voor wat zij nu voor je doet. Het is mij in 't afgeloopen rampjaar zulk een troost geweest je veilig bij haar te weten.

Zoo vaak heb ik in gedachte bij je verwijld — en dan zag ik mijn lief, ongetemd natuurkind langzamerhand zich vervormen tot een jonge dame, onder de weldadige leiding van tante Magda, die voor mij steeds het ideaal van een echte *lady* was.

Weet je wat ik heerlijk zou vinden? Een portret van jullie beiden.... en dan niet te klein....

Ik heb hier bijna geen persoonlijke bezittingen; de koffer, waarin ik enkele souvenirs had uit mijn jeugd, als portretten van mijn lief zusje als kind, en ook herinneringen van later jaren: jouw eerste portret, Mady, op den arm van je moeder.... en andere overblijfselen van mijn vroeger geluk.... is weggegaan.

Toen ik hier aankwam, bezat ik enkele dollars en een handtasch met wat linnengoed!

Maar nu.... na zes weken ongeveer, ben ik een *gentleman of property*, echt Amerikaansch: vandaag een zwerver, morgen *compagnon* in een bloeiende onderneming; vandaag heer, morgen knecht komt ook voor, maar ik zal nu wel oppassen om in den stijfbeugel te blijven. Het heeft mij te veel moeite gekost om er in te komen.

Als ik mij aan de eenzaamheid heb gewend, zal ik mij wel gelukkig voelen.... hm! gelukkig is wel een groot woord.... maar in elk geval tevreden.

Tien jaar hard werken met, als eenige ontspanning, nu en dan een *week-end* naar Philipville, wat nog niet veel is: een verzameling rechte straten met leelijke vierkante huizen, een paar *stores*, ettelijke *bars* en één of twee bioscopen!

Maar zooveel te beter dat er hier geen gelegenheid is om *dollars* stuk te slaan, ik zal de mijne zorgvuldig bewaren, tot aan het eind van de tien jaren, welke ik mij voorgenomen heb hier te blijven.

En dan spoor ik naar Galveston en scheep ik mij in naar Europa.

Dan is mijn Mady al een bekoorlijke, jonge vrouw

en Magda een geposeerde dame.... Weer hoor ik Mady's stem: „Als wij u eens opzochten?”

Nee, om 's Hemels wil, dat niet.

U beiden weer te zien vertrekken zou te wreed zijn; bovendien, dit is geen land voor mijn gedistingeerd zusje. Ik zou mij schamen er haar te ontvangen.

Het is beter, dat ik later bij u beidjes terugkeer.

Het gemeste kalf werd niet enkel geslacht voor den verloren zoon, maar denkelijk ook heel feestelijk opgediend en met de lekkerste wijnen besproeid. Dat is een heerlijk onderwerp om op te fantaseeren, totdat het een stralend, gulden toekomstbeeld wordt.

Die terugkomst is trouwens al in legende, roman, opera, wat niet, bezongen.

Maar is er één, die 't aandurfde 't bezoek van moeder, dochter of.... zuster aan den stumper in zijn varkenskot te beschrijven?

Zoo iets is niemand ingevallen, omdat het te onaesthetisch zou zijn.

Terugkomen, met vliegende vanen, als 't leed geleden en de strijd volbracht is, als de zwerver, de vagebond, weer een ordentelijke jas en een paar heele schoenen aan heeft, dat is de moderne vertolking van het Bijbelsche Verhaal.

Dan wordt de verloren vader en vriend met stille dankbaarheid, wellicht met vreugde, binnengehaald.

Vandaag een zwerver, morgen compagnon in een bloeiende onderneming....

Dan wordt een feestdich voor hem aangericht en.... dan zal hij zijn balans opmaken om te weten hoeveel tijd hem nog ongeveer rest om het verleden met zijn teleurstellingen en beproevingen te vergeten. En nu moet ik een eind maken aan dit *fata morgana*, aan iets moois, dat er nog lang niet is; moge het mij niet gaan als den woestijnreiziger, die het schitterende spiegelbeeld in zijn bereik waant en het veel, veel later.... of in 't geheel niet, aanschouwt.

Verlangend zie ik naar berichten van u beiden uit.... een ongekende weelde.... een brief uit 't vaderland.

Ik kus mijn lief kind en bied Magda mijn eerbiedige hulde aan.

C. Bolk.

Een onstuimige omhelzing van Mady, door haar tante zachtzinnig beantwoord, is het eerste gevolg van den langen, overzeeschen brief, waaruit 't kind jubel leest, omdat er van welslagen in gesproken wordt, en de vrouw één smartkreet, omdat de geestelijke armoede zoo bitter, de eenzaamheid zoo troosteloos is.

„Weet u, wat ik zou willen, tante?” klinkt het geestdriftig, maar een hand wordt haar op de lippen gelegd en droef-ernstig smeekt Magda: „Kindje-lief, je zoudt mij een heel groot plezier kunnen doen....”

„Zeker iets naars....”

„Enkel maar iets verstandigs....”

„Dat is soms even erg....”

„Je weet nog niet eens, wat ik je vragen wilde.”

„Wat dan?”

„Kijk eens, we zijn allebei heel moe door al de

verschillende emoties; de brief van je vader komt werkelijk, wat dat betreft, op een ongelukkig oogeblik....”

„Dat zegt u, maar ik niet. Ik ben er zalig.... reuzenblij mee, het is 't beste, wat had kunnen gebeuren, maar u denkt er natuurlijk anders over. U bent moe, uit uw gewone doen geraakt.... u kunt ook nergens tegen....”

De hoonende manier, waarop Mady 't zegt, doet Magda pijn, maar ze verdraagt 't, gelijk ze zoo vaak onredelijke aanvallen van 't ongedisciplineerde kind heeft verdragen, en zegt: „Ik had je enkel willen voorstellen de bespreking van vaders brief tot morgen telaten.”

„Waarom?” klinkt 't norsch.

„Omdat wij geen van beiden normaal zijn. Je verwijt mij dat ik nergens tegen kan, je vindt het minderwaardig als ik beken moe te zijn.... en ik vind jou prikkelbaar. We zouden dus slecht met elkander opschieten, zooals jij 't noemt, en ons wederzijds ergeren.... en dat zou zoo vreeselijk jammer zijn omdat die eerste brief, na zulk een lang zwijgen, iets goeds, iets weldadigs in ons leven moest zijn en niet een aanleiding tot oneenigheid.”

„Hm! misschien hebt u wel gelijk, want ik heb duizend plannen....”

„En daar er waarschijnlijk toch maar één van uitgevoerd kan worden, zou ik de negenhonderd negen en negentig andere moeten afkeuren en dan zou je mij zeer stellig lastig vinden.”

„Dat kan wel. U ziet het vanzelf zoo heel anders in dan ik. U moet dan toch ook denken dat 't mijn eigen schattevader is en voor u toch eigenlijk een vreemde, hè? Want stiefverwantschap is al heel weinig, vooral zooals bij u, niet eens dezelfde vader of moeder.”

Magda zou er veel op kunnen zeggen, maar ze vertrouwt zichzelf niet, ook daarom heeft zij Mady verzocht niet verder over Cor's brief te spreken.

„Kom, wij moeten practisch zijn,” zegt ze, het voorbeeld gevend, door 't een en ander op te ruimen.

Mady, die ontegenzeglijk meer huishoudelijk dan wetenschappelijk is aangelegd, blijkt een uitstekende hulp en, na korten tijd, zijn de sporen van het trouwfeest verdwenen, op de bloemen na, die nog enkele dagen zullen nageuren.

Al voelt het bakvischje zich ook boven gewone menselijke moeheid verheven, zoo is zij toch de eerste om naar bed te verlangen.

Vóór ze naar boven gaat, steekt ze den brief, die vóór Magda op tafel ligt, in haar zak, met een overmoedig: „Ik mag wel, hè? 't Is toch eigenlijk *mijn* brief.”

Daar Mady op 't geen zij vraagt meestal zelf 't antwoord geeft, valt er niet veel op te zeggen.

Trouwens, Magda heeft de woorden niet noodig om den geest te begrijpen.

Cor verlangt hartstochtelijk naar zijn kind en mogelijk meer nog naar haar. En hij heeft de kracht gehad zich te bedwingen.

Hij heeft een tehuis, maar hij heeft het zijn *twee liefsten*, zooals hij Mady en haar in den aanhef van zijn brief bestempelde, niet aangeboden.

Voor 't kind zou 't ook zeker niet verstandig zijn; al is het vrijwel een uitgemaakt feit, dat zij haar toekomst-idealen zal moeten beperken en waarschijnlijk de voortgezette studie aan de een of andere Hoogeschool zal moeten opgeven, toch zal zij om iets, al is het nog zoo eenvoudig, te bereiken, nog eenige jaren moeten school gaan.

In de waakuren, waaruit haar nacht bestaat, overlegt Magda telkens en telkens, wat het antwoord op Cor's brief moet zijn.

Als zij alleen in 't spel was, zou ze niet aarzelen, doch zoo spoedig mogelijk, liefst met de eerste gelegenheid, naar hem toegaan. Ze heeft al die jaren zoo innig naar hem verlangd, ze heeft, hetgeen ze miste, zoo intens betreurd, dat ze er vast van overtuigd is, haar besluit nooit te zullen betréuren. Zijn liefde zal haar schadeloos stellen voor alles, wat ze in de wildernis zal moeten derven. Trouwens, wat is dat nu nog?

Zelfs toen ze er financieel, vóór Mady's inwoning en 't geen er 't onvermijdelijke gevolg van was, zooveel beter aan toe was, zelfs toen ze haar mooie villa bewoonde en heerlijke reizen kon maken, was haar leven arm en dor, omdat zij miste, wat de grootste bekoring aan een menschenleven geeft.... een zusterziel om elke geestelijke en concrete gewaarwording mee te delen.

Als ze daaraan denkt valt alles weg: alle weelde der beschaving.... kunst, natuurtaferelen, alles en staat ze.... helaas! slechts in gedachte, als de vrouw tegenover den man.... ondergaat ze enkel de wereldwet van al 't geschapene.

(Wordt vervolgd).

WIE ZUINIG WIL ZIJN MOET EEN FABRIKAAT KOOPEN DAT DEGELIJK IS

DUS:

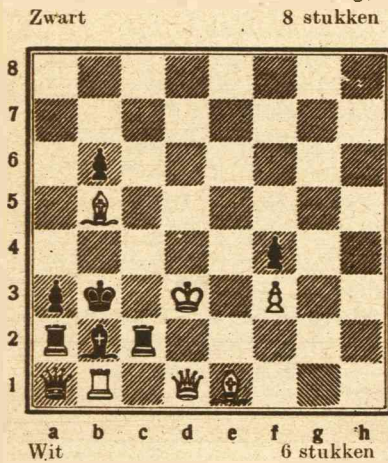
PANDER
& ZONEN

DEN HAAG - AMSTERDAM - ROTTERDAM

Schaken.

PROBLEEM No. 57. (Een zelfmat-tweezet).

Auteur: J. Hartong, Rotterdam.

Bij een zelfmat-probleem begint wit en dwingt hij zwart hem (wit) in twee zetten mat te geven. Zoowel wit als zwart doen dus 2 zetten. De sleutelzet ligt tamelijk voor de hand. Geen moeilijk probleem!!

Oplossing probleem no. 54 (driezet): 1. Ta6.

De Heer Duncker heeft met dit probleem heel wat oplossers bij den neus gehad. Het struikelblok 1. Pe d5 bleek velen te verleiden om tot de meer verborgen sleutelzet 1. Ta6 te komen. Pe d5 wordt dan ook alleen door Le3: weerlegt. Het fraaie dameoffer 1. Ta6. Kd4; 2. Dc5† verhoogt aanmerkelijk de waarde van dit probleem.

AAN ALLEN.

Neemt deel aan onzen permanenten oplossingswedstrijd. Voor iedere goede oplossing worden punten toegekend en wel: voor tweezetten 2, driezetten 3, en voor vierzetten 4. Vermelding sleutelzet is voldoende.

Uiterlijk 14 dagen na publicatie, moeten de oplossingen in ons bezit zijn (geldt niet voor buitenlanders!).

Maandelijks wordt een ranglijst opgemaakt van de deelnemers in volgorde van het behaalde aantal punten; deze ranglijst is doorlopend: het in iedere maand behaalde aantal punten wordt bij het saldo van de vorige maand opgeteld.

Iedere maand wordt aan No. 1 van de ranglijst een prijs van f 2.50 toegekend.

Het puntenaantal van den prijswinnaar wordt geannuleerd.

Deelname aan dezen wedstrijd ten allen tijde mogelijk!

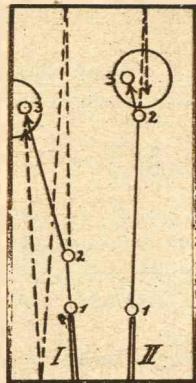
Elke oplosser, ook slechts van een gedeelte der problemen, bereikt op den duur den top van de ladder.

Correspondentie-adres: J. Verstoep Jzn., Fred. Hendrikstraat 37, Delft.

Biljarten.

Doorschieten.

In „Panorama” van 21 October j.l. vindt men de afbeelding van een stootbal met een viertal raakpunten bij doorschieten en trekken. Het maakt een groot verschil of de stootbal na het treffen van 2 nog ver of kort moet loopen om bal 3 te bereiken, en ook maakt het een groot verschil, of bal 2 dichtbij of veraf van den stootbal ligt. Als de onderlinge positie der ballen is zooals figuur I van bijgaand diagram aangeeft, dan moet krachtig afgestooten worden en bal 1 worden getroffen op punt b van de in den aanhef hiervan bedoelde afbeelding. Door den grooten afstand van 2 en 3 is het niet mogelijk om bal 2 van één korten band te rappeleeren — weshalve de stoot krachtig moet uitgevoerd worden, waardoor de bal over twee korte banden naar de beide andere gedreven wordt.

Geheel anders is het geval bij figuur II. Hier liggen 2 en 3 dicht bij elkaar en bal 1 veraf. Nu mag slechts behoedzaam en zwak afgestooten worden, omdat anders bal 2 onverbiddelijk te hard loopt en de ballenpositie na de carambole faliekant zou uitkomen. Op het volgende dient men zeer speciaal te letten: met vlakke queue spelen en absoluut zonder effect in beide gevallen. Door het zonder effect spelen, bereikt men namelijk een zuiver rechtlijnigen loop van den stootbal.

Biljarter.

BELASTINGDOKKER'S KLACHT.

De opcenten op mijn biljetten
Voltooiën mijn belastingstrop.
Want door die opcenten-uitvinding
Raken m'n laatste centen op.

DE MODERNE NERO.

Voor 't voetgangersdom is de auto,
Hoë men 't bekijkt, steeds een soj:
Hij bedekt je bij nāt weer met modder,
Als 't drōg is, met ladingen stof.

TOEKOMST-PERSBERICHT.

Vier nieuwe wegen zijn vanmiddag
Gedoopt door den Gemeenteraad:
Knock-out-sstraat, Bont- en Blauw-club-kade,
Record-plantsoen, en Bloedneusstraat.

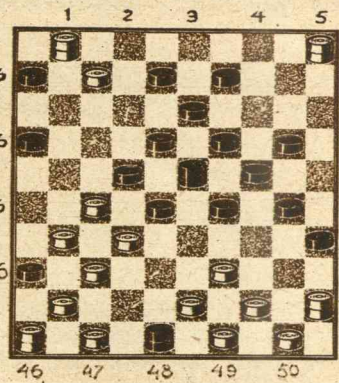
Dammen.

Een bloemlezing uit het internationale damleven.

Een dubbele rondslog.

No. 82.

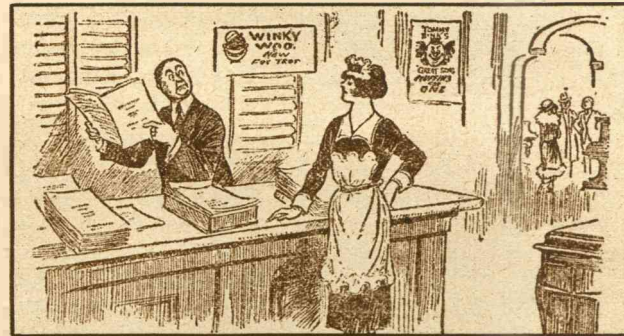
Ook dit fantasie-probleem heeft een zeer bijzonder en toch fraai symmetrischen slag, gevolgd door een slotslag. Om dergelijke slagzetten te verkrijgen kan het ook niet anders of de componist moet wel werken met veel dammen; en in een bizarre stelling om dergelijke verrassende slagwendingen te voorschijn te tooveren. De auteur van dit vraagstuk is jammer genoeg niet bekend, het werd indertijd (± 1906) door den heer W. Vijn toegezonden aan den heer Broekkamp voor zijn, thans uitverkocht, boekwerk „De Damspeler”, waaraan wij dan ook dit typische vraagstuk ontleenen.

De oplossing is als volgt: Wit 44—40, 50—44, 49—44, 27—21, 7—2 (een leuke stelling is thans verkregen), 1—12, 5—14, 45—34, 27—32, 41 × 32 !, 46 × 5 !!!

Men spele het nog eens na! 't Is werkelijk de moeite waard!

Geo.

De muziekhandelaar: „Is het voor sopraan of alt?”
Het dienstmeisje: „Nee, het is voor juffrouw Janssen!”

VOOR DE JEUGD

DE REUS AAN DE NOORDKAAP.

EEN ZWEEDSCH SPROOKJE.

In het hoge Noorden was eenmaal een land, dat Jotoenheim heette en hier woonden reuzen. Thor, de god van het onweer, was met hen in oorlog en versloeg hen met zijn hamer. Slechts één reus bleef er in leven. Hij verborg zich in een ijsberg aan den Noordkaap en daar woonde hij nog het vorige jaar. Niemand wist hoe oud hij was; misschien wel drie- of vierduizend jaar, maar groot was hij, groot en dom. Hij was wel een kilometer lang en zes kilometers dom, zeiden de menschen. Doch dat zal wel laster geweest zijn en daarom zullen we er maar de helft van gelooven.

De reus zag er voor zijn leeftijd nog jong uit. Hij was tot ijs bevroren en voelde zich het beste als het streng koud was, voor dooiweer was hij echter bang. Den meesten tijd sliep hij in den ijsberg, maar na honderd jaar ontwaakte hij en ging dan een kijkje in de wereld nemen. Daar knapte hij zoo van op, dat hij meende het wel weer duizend jaar te kunnen uithouden. De reuzen hadden kleine, listige dwergen, zwarte elfen, heetten zij, in hun dienst. Dezen konden door alle bergen heen zien en wisten alles. Vroeger waren er vele duizenden van deze zwarte elfen, maar met de reuzen waren ook zij verdwenen en nu was er nog maar één over en die was bij den laatsten reus. Hij moest bij den ijsberg de wacht houden, terwijl de reus sliep.

Eindelijk ontwaakte de reus, kort voor Nieuwjaar. Hij stootte een gat in den ijsberg, rekte zijn stijf geworden leden uit en riep tot zijn wachter: „Welken tijd hebben wij nu?”

„De wereld is honderd jaar ouder geworden!”

„Is er de laatste honderd jaar iemand gekomen, die sterker en wijzer was dan ik?” vroeg de reus verder.

„Vanwaar zou die komen! Gij zijt de grootste en verstandigste kerel van de gansche wereld,” antwoordde de dwerg.

„Maar ik ben oud!”

„Dat geeft niets, als men zoo lang slaapt als gij. Daarvan wordt men sterk en wijs.”

„Dat kan wel zijn. Maar waar is Thor op dit oogenblik?”

„Thor is in het Walhalla en bezoekt Odin. Hij komt tegenwoordig heel weinig met zijn onweerswagen in de wolken.”

„Is er nu geen onweer?”

„Nee, het is midden in den winter.”

„Dan zullen wij een beetje in Jotoenheim gaan wandelen

Klauter op mijn rug. De menschen worden steeds dommer. Ik wil eens gaan zien, hoe dom zij de laatste honderd jaar geworden zijn.”

De zwarte elf deed wat hem bevolen werd en zat als een vlieg op den schouder van den reus. Deze deed zijn zeven-

mijlslaarzen aan en was met een stap in het Rastekais-gebergte in Lapland.

„Dat is mooi, dat de zon de sneeuw nog niet gesmolten heeft,” zei hij. „Maar wat zijn dat voor zwarte strepen in de sneeuw?”

„De menschen hier noemen dat „Eisenbahnen!”

„Eisenbahnen? Is dat van ijs gemaakt?”

„Nee, die domme menschen maken tegenwoordig de

Geluk en voorspoed zij dit jaar
Aan al mijn nichten, neven,
Mijn gansche vriend- en lezerschaar
In ruime maat gegeven!

1926

Oom Tom

gekste dingen. Die zware strepen zijn ijzeren rails en daarover rijden ze met spoorwagens wel zestig kilometer in een uur.”

„Zoo, dat is ook een kunst,” zei de reus verachtelijk deed één stap en was opeens in Tromsoland in Noorwegen. Daarbij verwarde hij met zijn voeten in eenige telegraafdraden en was bijna gevallen.

„Kijk eens, wat voor smalle dunne draden zij hier voor de vossen hebben gelegd!” bromde hij geërgerd.

„Ja, ze zijn werkelijk zeer eenvoudig,” stemde de zwarte elf toe. „En ze spreken nog door deze snoeren.”

De reus beviel het in het geheel niet in Noorwegen. Hij keerde zich om en was met een paar passen weer in Lapland bij het Enaremeer. Hier stond de hut van een boer. Uit den schoorsteen steeg rook op recht omhoog en met den rook kwam een aangename geur mee, dien den reus beviel.

„Wat koken die lieden daar, dat zoo heerlijk ruikt,” vroeg hij.

„Zij koken koffie!”

„Koffie? Is dat een soort pap?”

„Nee, dat is een soort bruine drank, die de menschen opwekt.”

„Wij zullen ons wat van dien drank laten geven,” zei de reus en deed een stap nader maar vergat, dat hij daarmee zeven mijlen verder kwam. Het was somtijds wel eens lastig om in zevenmijlslaarzen te wandelen.

„Wat dom, dat die hut daar opeens weggevlogen is,” zei hij geërgerd.

Daar zag hij in de sneeuw een heel klein zwart voorwerp liggen. Hij nam het op en begon er aan te kauwen. „Dat is een erg taai stuk rendiervleesch,” merkte hij op. „Het heeft zeker lang in de zon liggen drogen.”

„Misschien! De menschen noemen dit een gummischoen en deze is zeker door een reiziger verloren.”

„Wat doen de menschen met gummischoenen?”

„Die trekken ze aan, als de wegen erg modderig zijn, opdat hun voeten niet nat worden.”

„Natte wegen, natte voeten? Wat is dat voor een weekelijks volk dat in Jotoenheim woont? Ik zal ze eens wat laten zien.” Daarop spuwde hij den gummischoen weer uit, nam een mond vol winterlucht en blies die door zijn neusgaten weer uit. Dadelijk verhief zich een hevige sneeuwstorm, die de sneeuw tot manshoogte over het land joeg.

„Waar was ook weer die hut met de koffie?” De zwarte elf wees naar het noorden. De reus meende de koffielucht reeds te ruiken, deed snel eenige stappen, doch vergiste zich en stond plotseling middenin de Bottnische zee. De zee was dik bevroren, maar welk ijs kan zoo'n gewicht dragen. De reus zakte door het ijs en had nu goed gummischoenen kunnen gebruiken.

(Slot volgt.)

ONS BABELHOEKJE.

Wies. — Tot mijn grootte spijt vernam ik dat een mijner trouwste medewerkers, de heer Raaijck en Babbelhoekje mij gaat verlaten. Ik zal de dikke brieven, die met de regelmatigheid van de klok steeds bij mijn correspondentie te vinden waren en waarin allerlei onderwerpen soms zoo grappig hot en haard voor elkaar gehasped waren, zeker missen. Het is dan ook jammer dat moeder, uit bezuiniging op ons mooi tijdschrift moet bedanken, juist nu de abonnementsprijs de volgende week waarschijnlijk met 30 cts per kwartaal zal worden verlaagd. Vertel dat maar eens aan je moeder, misschien vindt zij dan wel aanleiding om op haar besluit terug te komen. Dat hoor ik dan nog wel van je.

OOM TOM.